

PABLO IDINGUÚⁿ YĀ CARTA 'CŪŪ YEⁿ'E 'IIⁿ'YĀⁿ CHI SNÉE YĀ YĀĀⁿ ROMA

Pablo idinguúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū yeⁿ'e yāāⁿ Roma

¹ 'Úú Pablo 'úú ní 'úú dichíí'vē Señor Jesucristo. Ndyuūs yaa'ví yā 'úú ní ndεεvé yā 'úú. Ní dichó'lo yā 'úú chi cuuví apóstol chi candεé nduudu yeⁿ'é Ndyuūs chi nduudu yeⁿ'e evangelio yeⁿ'e chi nanguaⁿ'ai 'iiⁿ'yāⁿ.

² Ndyuūs ní can'a yā n'deee n'dái tiempo chi 'āā chó'ōo chi ca'a yā evangelio chí nduudu cuaacu chi nadanguáⁿ'ai yā taachi profetas ngaⁿ'á yā yeⁿ'ē. Ní dingúuⁿ yā na libro yeⁿ'e Dendyuūs yeⁿ'ē chúu.

³ Nduudu 'cūū chi evangelio ní yeⁿ'e Señor Jesucristo yeⁿ'e yú chi Daiya Dendyuūs. Cristo ní ndāa yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ndúúcū cuerpo tan'dúúcā s'uuúⁿ cáávā na ndaata yeⁿ'ē rey David. ⁴ Ní cucááva Espíritu chi n'dai taavi yeⁿ'e Cristo, Cristo dicuaacú yā chí Daiyá Ndyuūs ndúúcū poder yeⁿ'é Ndyuūs chi ch'εεε taavi ca taachi nducuéeⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. ⁵ Ní cáávā Cristo miiⁿ Ndyuūs tee yā 'aama favor 'úú ti dicho'ó yā 'úú chi 'úú cuuvi apóstol yeⁿ'é yā cáávā chi duuchi Cristo. Ní cáávā chi 'úú cuuvi 'cuun'mín 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuén'ē nación táácā cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní 'caandiveén yā nduudu yeⁿ'e yā. ⁶ Ní ndís'tií ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi

i'téenu yā Jesucristo caati Ndyuūs yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuvi ye'n'é Cristo ndís'tiī.

⁷ 'Úú idinguún carta 'cūū ye'n'e nducyáácá ndís'tiī chi snée nī na yāāⁿ Roma, ndís'tiī chi Ndyuūs ne'n'e yā ní yaa'ví yā ndís'tiī chi cuuví ye'n'é yā ndís'tiī. Ne'n'é chi Ndyuūs Chiida yú ndúúcū Señor Jesucristo téé yā ndís'tiī vaadī n'dai ca ye'n'é yā ndúúcū vaadī 'dīīⁿ ye'n'é yā.

Pablo ne'n'e yā ca'n'á yā yāāⁿ Roma

⁸ Vmnááⁿ vmnaaⁿ ca'á gracias Ndyuūs cáávā Jesucristo cucáávā nducyaaca ndís'tiī caati 'iīⁿyāⁿ ye'n'e núúⁿmáⁿ i'n'yeeⁿdī ch'iindiveén yā tan'dúúcā chi ndís'tiī i'téenu nī Jesucristo ní nga'n'á yā ye'n'e ndís'tiī. ⁹ 'Úú ndúúcū nuuⁿmaⁿ staavā ye'n'é dichii'vé Ndyuūs. Ní candéé nduudu ngai ye'n'e evangelio ye'n'e Daiyá yā. Ndyuūs deenú yā chi 'úú cueⁿe daāⁿmaⁿ nan'gaacú ye'n'e ndís'tiī ní taachí nga'n'āngua'á ní nga'n'āngua'á cucáávā ndís'tiī. ¹⁰ Ní ngiicá Ndyuūs chi nduuti chi ne'n'é yā chi téé yā lugar 'úú chi tiempo 'cūū cuuví ndaá nanááⁿ ndís'tiī. ¹¹ Ne'n'e cá snaáⁿ ndís'tiī ní cunneé ndís'tiī ndúúcū Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs chi cu'téenu cá nī ní 'íicú ndís'tiī diitūu 'cuεεtinée nī ndúúcū chi i'téenu nī. ¹² Ní 'íicú ndís'tiī ndúúcū 'úú ca'á díituu yú 'aama yú taama yú ndúúcū chi i'téenu yú ti daama daama i'téenu yú.

¹³ Ndís'tiī hermanos ye'n'é, ne'n'é chí cádiinuuⁿ ndís'tiī chi neené n'deee cuuví ne'n'é chíi n'diichí ndís'tiī naati ndii mááⁿ nguée ngii chí chíi. Ne'n'é n'diichí ndís'tiī caati tan'dúúcā chi véé n'gui'i ye'n'e cosecha 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī cuuvi tan'dúúcā n'gui'i ye'n'e cosecha ye'n'e ntiiⁿnyuⁿ ye'n'é caati 'tíicā véé

n'gui'i ye'n'é nguaa'n 'ii'n'yā'n ye'n'e taná'n'ā naciones ye'n'e i'n'yee'ndí 'cūū. ¹⁴ Ní 'úú cánéé chi cunneé 'ii'n'yā'n chi ye'n'e ndaata ye'n'é ndúúcū 'ii'n'yā'n chi ye'n'e taná'n'ā naciones, 'ii'n'yā'n chi deenu ndúúcū 'ii'n'yā'n chi nguée' deenū. ¹⁵ Ní 'tiicá ntúū'n 'úú caneé listo chi caa'n'má'n nduudu cuaacu ye'n'e evangelio chi nangua'n'ai 'ii'n'yā'n. Ní caa'n'má'n nanáá'n ndís'ti chi snee nī na yáā'n Roma.

Poder ye'n'e evangelio chí nduudu ngai ye'n'é Cristo

¹⁶ Ní nguée' 'cuinaá'n chi caa'n'má'n nduudu cuaacu ye'n'e evangelio ti nduudu mii'n ní poder ye'n'é Ndyuūs. Ní nangua'n'āi nducyáácá 'ii'n'yā'n chi i'téenu yā Cristo, vmnáá'n vmnaa'n 'ii'n'yā'n chí 'ii'n'yā'n Israel chi judío s'ee'n. 'Tiicá ntúū'n 'ii'n'yā'n s'ee'n chi nguée' ye'n'e ndaata Israel. ¹⁷ Ní nduudu cuaacu ye'n'e evangelio míi'n ní n'gi'n'i chi Ndyuūs ní dii'n yā aceptar s'uuú'n chi cuuvi ye'n'é yā s'uuú'n cáávā chi i'téenu yú Jesucristo, ni dámaa'n cáávā chí i'téenu yú Jesucristo. 'Tíicā canee nguū'n na libro ye'n'é Ndyuūs: 'Ii'n'yā'n chi Ndyuūs dii'n yā aceptar chi cuuvi ye'n'é yā, 'cuεetineé yā cucáávā chi i'téenu yā.

Núú'ndí ye'n'e 'ii'n'yā'n chí snee yā na i'n'yee'ndí 'cūū

¹⁸ Déenu yú chi Ndyuūs ca'á yā castigo chi neené díitūu nducyaaca 'ii'n'yā'n chi nguée' n'daacā idiin yā ndúúcū 'ii'n'yā'n chi dinuu'ndí yā. Ní cucáávā nuu'ndi ye'n'é yā nguεε n'gúú'n chi 'ii'n'yā'n cuuvi deenú yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs. Castigo ye'n'é yā ngíicá ndíi na va'ai cheeti nguuvi. ¹⁹ Ní 'ii'n'yā'n s'ee'n chi deenu n'dái yā cuuvi cadíinuun yā chí ye'n'e Ndyuūs caati Ndyuūs ch'ín'í yā 'ii'n'yā'n s'ee'n chuū. ²⁰ Dendu'ū chi ye'n'é Ndyuūs chí nguée' inaa'n

yú cuuvi déenu yú cucáávā nducuéⁿē chi Ndyuūs din'dái yā ndúúcū poder yeⁿé yā chí 'áámá cānee. Ní chuū cuuví snaaⁿ 'iiⁿ yāⁿ ndii tiempo chi Ndyuūs din'dái yā iⁿ yeⁿ dī. Ní deenú yā chi Ndyuūs ní Ndyuūs nuu^m máⁿ cuaacu. Ní nguée cuuví caaⁿ máⁿ yā chi nguée cuuví n'diichí yā Ndyuūs. ²¹ 'Iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ n'diichí yā Ndyuūs naati nguée chí tēenu yā Ndyuūs miiⁿ chí ch'εεε yā ní nguée ca'á yā gracias Ndyuūs. Nguée tíicā diíⁿ yā. Naati nadicádíínuuⁿ yā yeⁿ e dendu'u chi nguée dichííⁿ vē chi yeⁿ e maāⁿ. Ní cáávā chi necio yā ch'εεtinée yā na maāⁿ. ²² 'Iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ ní ngaⁿ a yā chi deenu ca yā naati diíⁿ yā chi tonto yā. ²³ Ní n'daáⁿ yā vaadī dεεve ngii yeⁿ é Ndyuūs chi canduuchí yā cuen'e daāⁿ maⁿ cáávā santos ídolos o imágenes chi idin'dái 'iiⁿ yāⁿ, santos chi tan'dúúcā 'iiⁿ yāⁿ chi n'díí. 'Tíicā santos miiⁿ ndúúcū ídolos yeⁿ e 'yáádā, ndúúcū ídolos yeⁿ e cúú ndúúcū ídolos yeⁿ e 'iiti chí cuūⁿ cá'a tī.

²⁴ Ní cáávā chi 'iiⁿ yāⁿ s'eeⁿ ni nguée neⁿ e yā tuumicadíínuuⁿ yā ní Ndyuūs s'neéⁿ yā chí diíⁿ yā dendú'ū chí nguée n'daacā chí neⁿ e diíⁿ cuerpo yeⁿ é yā. Ní diíⁿ yā ndúúcū cuerpo yeⁿ é yā nguááⁿ maáⁿ yā dendu'ū chí vaadī 'cuíínuúⁿ. ²⁵ Ní diíⁿ yā 'túúcā ti nguée i'téénú yā nduudu cuaacu yeⁿ e Ndyuūs ti i'téenu yā nduudu yaadi. Ní dich'εεé yā dendu'ū chí Ndyuūs din'dái yā naati nguée dich'εεé yā maáⁿ Ndyuūs chí din'dái yā dendu'ū. Nducyáácā 'iiⁿ yāⁿ cuén' é daāⁿ maⁿ canée chí dich'εεé yā Ndyuūs. 'Tíicā canee chí diíⁿ yā.

²⁶ Ní cáávā chí diíⁿ yā 'tuucā Ndyuūs diíⁿ yā chí'neén maáⁿ yā 'iiⁿ yāⁿ chí diíⁿ yā dendu'ū chí nguεε n'daacā chí 'cuináaⁿ yā. Ní n'daataá s'eeⁿ

nguée ca'á yā ndúúcū sa'n'a naati ca'á yā ndúúcū n'daataá ní diín yā tan'dúúcā chi ch'iindivaacú yā ndúúcū vi'ī. ²⁷ Tiicá ntúū sa'n'ā s'ee'n nguée ca'á yā ndúúcū n'daataá naati ca'á yā ndúúcū sa'n'ā ní diín yā tan'dúúcā chi ch'iindivaacú yā ndúúcū vi'ī. Diín yā nguaa'n maán yā cosas chi vaadi 'cuínūu'n ní sta'á yā castigo na cuerpo ye'n'é yā ye'n'e chi nguεε n'daacā chi diín yā.

²⁸ Ní cáávā chi nguée ne'n'é yā ntiinaán yā Ndyuūs, Ndyuūs chi'née'n yā 'ii'n'yā'n chi diín yā nducuén'ē chi 'ii'n'yā'n s'ee'n nadacadínnūu'n yā chi nguεε n'daacā. Ní diín yā cosas chi nguée canee chi diín yā. ²⁹ 'Ii'n'yā'n s'ee'n nééné nadacadiinúú'n yā ye'n'e nducuén'ē chi nguεε n'daacā. Ní ca'á yā ndúúcū n'daataá o sa'n'ā chi nguεε ye'n'e yā. Ní neené yaadii'yá yā ní diín yā cosas ye'n'e yáá'n'guiinūu'n. Ní ne'n'é yā dendú'ū chi nguεε ye'n'e yā. Ní neene idiín yā cosa chi nguεε n'daacā ti ne'n'e yā diín yā 'tíicā. Ní neené nngueé yā. Ní n'gii'n'nú'n yā 'ii'n'yā'n. Ní neené n'gεεcu cheendí yā ndúúcū 'ii'n'yā'n, ní nginnche'éi yā 'ii'n'yā'n. Ní nééné nguεε n'daacā staava ye'n'é yā. Ní neené n'gεεcu cheendí yā ye'n'e chi 'ii'n'yā'n diín yā ye'n'e chi nguεε n'daacā. ³⁰ Nga'á yā ye'n'e chi nguée n'daacā ye'n'e taama yā. Nguée ne'n'é yā Dendyuūs. Nga'á yā nanáán 'ii'n'yā'n ye'n'e s'uuún ní ngii 'cuináā'n 'ii'n'yā'n ye'n'e s'uuún. Maán yā dich'εεtē yā 'ii'n'yā'n. Ní idiyaadí taavi yā ní nadacadínnūu'n yā cosa chí ngai chi nguεε n'daacā. Ní nguée i'téenu yā ye'n'e chεεcú yā ye'n'e chiida yā. ³¹ Nguée itúúmícadínnūu'n yā, nguée idiín yā chi ngā'n'a yā chi diín yā. Nguée idiné'n'e yā 'ii'n'yā'n ní nguée déenu yā nadach'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e 'ii'n'yā'n 'áará chí

ngaⁿ'a yā chi nadach'εεcú yā yeⁿ'e yā. Ní nguée ya'āi 'iinú yā 'iiⁿ'yāⁿ. ³² 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nééné déénu yā chí Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi canée chi diiⁿ yā. Ní déénu yā chi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée diiⁿ 'tíicā, tuu'mí chí 'cuūvi yā naati icandíicá yā chi idiíⁿ yā 'tíicā. Yeenú taaví yā taachi inaán yā 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ yā 'tíicā.

2

Ndyuūs ináan yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nuuⁿndi ní yeⁿ'e chi cuaacu

¹ Ndís'tiī amigos yeⁿ'é, ¿'áá n'diichí nī dε'ē chi idiíⁿ taamá yā o 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ? Véé nuuⁿndi yeⁿ'e maán yā taachi diiⁿ yā 'tíicā. Taachi n'diichí yā nuuⁿndi chi idiíⁿ taamá yā, ní maán yā diiⁿ yā 'tíicā, tuu'mi ní dich'εεté maán yā nuuⁿndi yeⁿ'é yā. ² Deenu yú chi Ndyuūs diiⁿ yā cosa chi cuaacu taachi diiⁿ yā condenar 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ yā chi 'túúcā. ³ ¿'Áá 'aacu nī chi Ndyuūs nguée inaan yā nuuⁿndi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi idiíⁿ yā 'túúcā taachi n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e taamá yā? Nguεε 'tíicā. ⁴ ¿'Áá nguée inee yiinú nī yeⁿ'é Ndyuūs cucáávā chi ya'ai 'iinú yā ndís'tiī ní ndai yā ndúúcū ndís'tiī ní teé yā ndís'tiī n'deee n'dái favores yeⁿ'é yā ndúúcū vaadi 'diiíⁿ yeⁿ'e yā? Ní nguée diiⁿ nī cuenta chi Ndyuūs tee yā ndís'tiī favores yeⁿ'e yā ní n'giⁿ'í yā ndís'tiī taaca cuuvi ndaacadaamí nī yeⁿ'e nuuⁿndi chi idiíⁿ nī. ⁵ Naati 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ yā 'túúcā ní dich'εεchi yā staava yeⁿ'e yā. Ní nguée ndaacadaamí yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'é yā. Cáávā chi idiíⁿ yā 'tíicā ní nduuvíidáámá castigo yeⁿ'e maán yā nguuvi taachi Ndyuūs diiⁿ yā juzgar nuuⁿndi yeⁿ'e yú ní téé yā castigo yeⁿ'é chi diiⁿ yú ndúúcū

vaadī cuaacu. ⁶ Ní Ndyuūs ní ca'a yā ca'áámá cā'aama 'ii'yāⁿ nadíí'vē yā yeⁿ'e chi diíⁿ yā. ⁷ Ní ca'a yā vida cuen'e daāⁿmaⁿ 'ii'yāⁿ chi chεé yā chi diíⁿ yā nducuén'ē chi n'daacā, ní n'nuúⁿ yā, ní diíⁿ yā nducuén'ē chi yeⁿ'ē va'ai chεeti nguuví, ní diíⁿ yā chi honrado yā. ⁸ Naati 'ii'yāⁿ chi neⁿ'e nducuén'ē yeⁿ'e maán yā ní nguée i'téenu yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs naati diíⁿ yā nducuén'ē chi nguεε n'daacā, Ndyuūs nguée canee yiinú yā yeⁿ'e 'ii'yāⁿ s'eeⁿ. Ní ca'á yā castigo 'ii'yāⁿ s'eeⁿ. ⁹ Ní nducyáácá 'ii'yāⁿ chí nguée n'daacā idiíⁿ yā canée chi n'deee n'dái 'cuéénú yā cuuvi, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'ii'yāⁿ chi yeⁿ'e ndaata Israel chí judíos ní cuayiivi ní 'ii'yāⁿ chí nguée yeⁿ'e ndaata Israel. ¹⁰ Naati Ndyuūs diíⁿ yā chi dεεvé 'ii'yāⁿ ní dich'εεté yā 'ii'yāⁿ ní ca'a yā vaadī 'diiíⁿ yeⁿ'é nducyáácá 'ii'yāⁿ chi din'daacá yā, vmnááⁿ vmnaaⁿ 'ii'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel ní cuayiivi 'ii'yāⁿ chí nguée yeⁿ'e ndaata Israel.

¹¹ Caati nanááⁿ Ndyuūs ní 'āā daamá nūuⁿ nducyaaca 'ii'yāⁿ. ¹² Ní 'ii'yāⁿ chi idinuunⁿdí yā chí nguée ndúúcū ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ ní cuuvi ndái yā nguée ndúúcū ley miiⁿ. Ní 'ii'yāⁿ chí idinuunⁿdí yā ní ndεε yā ley yeⁿ'e Moisés miiⁿ tuu'mi ní ley miíⁿ nūuⁿ ní cuuví yā castigo. ¹³ Caati nguée cuaáⁿ Ndyuūs 'ii'yāⁿ chí dámaaⁿ chí n'diichí yā ley miiⁿ naati Ndyuūs cuaáⁿ yā 'ii'yāⁿ chí diíⁿ yā tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley miiⁿ. ¹⁴ Ní taachi 'ii'yāⁿ chí nguée yeⁿ'ē ndaata Israel s'eeⁿ ní nguée déenu yā yeⁿ'ē ley Moisés, naati neⁿ'e yā cadiinúúⁿ yā diíⁿ yā cosa chí cuaacu tan'dúúcā chí ngaⁿ'a ley miiⁿ, 'áará chí nguée ndúúcū ley miiⁿ véé 'aama ley yeⁿ'é yā chí 'āā vi'í cā nguaaⁿ maán yā. ¹⁵ Ní ch'iⁿ'í yā

cáávā chi idiiⁿ yā chi ley ye^{n'}é Ndyuūs tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ na staava ye^{n'}é yā 'tíicā canéé. Ní chiiⁿ chi diiⁿ yā ní 'áámá prueba ye^{n'}e chuū ní chiiⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā diiⁿ yā condenar maáⁿ yā o caa^{n'}maⁿ cuaacu ye^{n'}é maáⁿ yā. ¹⁶ Ní taachi ndaá nguuvi chi Ndyuūs diiⁿ yā juzgar cáávā Jesucristo miiⁿ nducyáácá 'ii^{n'}yāⁿ ndúúcū nducuén^{'ē} chi ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ maáⁿ yā canúúⁿ n'de'ei na staava ye^{n'}é yā, tuu'mi ní Ndyuūs diiⁿ yā chuū ndúúcū nduudu cuaacu ye^{n'}e yā chi nadangua^{n'}ai 'ii^{n'}yāⁿ. Chuū ní nduudu cuaacu chi 'úú Pablo nga^{n'}á.

'Ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcū ley ye^{n'}e Moisés

¹⁷ Diiⁿ ní nga^{n'}a di chi 'ii^{n'}yāⁿ Israel di. Ní nga^{n'}a di chi i'téénú dí ley ye^{n'}e Moisés ní dich'εεté maāⁿ di dii. Ní dii nga^{n'}a di chi ye^{n'}é Ndyuūs dii. ¹⁸ ¿'Áá déénú di dε'ε chi ne^{n'}e Ndyuūs ní ley chi 'cuu^{n'}miⁿ di chi cuuvi in'nuuⁿ di dendu'ū chi n'daacā ca chi diiⁿ di? ¹⁹ ¿'Áá déénu di chi cuaacu chi cuuvi ca'cueeⁿ di 'ii^{n'}yāⁿ chi ngueenááⁿ o 'ii^{n'}yāⁿ chi nguée dε'ε vεε deenu, ní ndεε di nduudu chi tan'dúúcā chidεεve nanááⁿ 'ii^{n'}yāⁿ chi ngiica yā na maāⁿ? ²⁰ ¿'Áá i'teenu di chi cuuví diiⁿ di ca'cueeⁿ di 'ii^{n'}yāⁿ chi tonto yā ní táácā chi ngi'cueeⁿ di da'caiyáā? ¿Ní ndúúcū ley ye^{n'}e di vée nducuén^{'ē} chi diiⁿ chi cuuvi deenu di vaadī cuaacu? ²¹ Díí chi ngi'cueeⁿ di taná^{n'}a yā, ¿dε'ε cáávā chi nguée ngi'cueeⁿ maāⁿ di dii? Díí chi nga^{n'}a di 'ii^{n'}yāⁿ chi nguée canéé chi diduucú yā, ¿dε'ε cáávā chi diduucú di? ²² Díí sa^{n'}ā o n'daataá chi nga^{n'}a di chi 'ii^{n'}yāⁿ nguée ca^{n'}á yā ndúúcū isa^{n'}ā o n'daataá chi nguée ye^{n'}é yā, ¿dε'ε cáávā chí maaⁿ dí ca^{n'}a di ndúúcū n'daataá o isa^{n'}ā chi nguée ye^{n'}e di? Díí chi nguée ngii n'diichí

di santos ídolos, ¿de'ē cáávā chi diduucu di vaadi 'cuiica ye'n'e yáacū ye'n'e santos ídolos? ²³ Díi chi nga'n'a maa'n di ye'n'e di chi ch'εεε di cucáávā chi canee di ndúúcū ley ye'n'é Ndyuūs ¿de'ē cáávā chi nguée diiⁿ di honrar Ndyuūs? 'Tiicá diiⁿ di caati nguée diiⁿ di tan'dúúcā chi nga'n'a ley chi Ndyuūs tee yā dii. ²⁴ Canée nguūⁿ na libro ye'n'é Ndyuūs 'tiicā: 'Iiⁿyāⁿ chi nguée ye'n'e ndaata Israel nguée n'daacā nga'n'a yā ye'n'e chi duuchi Ndyuūs. Ní chuū ni nuuⁿdi ye'n'e di.

²⁵ Cuaacu níⁿnyúⁿ chí ley ye'n'e circuncisión ye'n'e sa'n'a Israel s'eeⁿ ní dichí'vē cáávā di nduuti chi diiⁿ di chi nga'n'a ley ye'n'e Moisés. Ní ndúúti chi nguée diiⁿ di chi nga'n'a ley miiⁿ, tuu'mi ní canee di tan'dúúcā sa'n'ā chi nguée circuncidado di. 'Tíicā canee di. ²⁶ Ní ndúútí chi 'áámá sa'n'ā chi nguée ye'n'e ndaata Israel ní nguée circuncidado yā tan'dúúcā chi nga'n'a ley ye'n'e Moisés, naati sa'n'ā miiⁿ diiⁿ sa chi nga'n'a ley miiⁿ, sa'n'ā miiⁿ 'aara chi nguée circuncidado sa, Ndyuūs diiⁿ yā cuenta ye'n'e sa'n'ā miiⁿ chí tan'dúúcā chi circuncidado, 'tiica sa. ²⁷ Sa'n'ā chi nguée circuncidado na cuerpo ye'n'e sa ní diiⁿ sa tan'dúúcā chi nga'n'a ley, sa'n'ā miiⁿ diiⁿ sa condenar dii chi nguée diiⁿ di tan'dúúcā chi nga'n'a ley 'áará chí véé ley ye'n'e di ní canee circuncidado di na cuerpo ye'n'e di. ²⁸ Cuaacu níⁿnyúⁿ nguée nduudu cuaacu chi 'áámá sa'n'ā ní sa'n'ā Israel chi ndíi sa circuncidado ndúúcū seña na cuerpo ye'n'e sa. Ndíi nguée ndúú chi nduudu cuaacu chi circuncisión chi seña chi canee na cuerpo ye'n'e sa diiⁿ chi Israel sa. ²⁹ Nguée 'tíicā. Sa'n'ā chi cuaacu níⁿnyúⁿ chi sa'n'ā Israel miiⁿ, sa'n'ā miiⁿ ní sa'n'ā chí circuncidado na staava ye'n'e sa. Chuū ní circuncisión

chi cuaacu nííⁿnyúⁿ chi cuaacu. Nguéé tan'dúú^{cā}
chi canee nguūⁿ na ley yeⁿe sa naati chi yeⁿe
Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs. Saⁿā chi circuncidado
na staaⁿ yeⁿe sa, Ndyuūs n'diichinee yā chi saⁿa
n'dai sa. Nguéé cuuvi n'diichinee saⁿā s'eeⁿ yeⁿe
iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.

3

¹ Tuu'mi ní ¿dē'ē chíí^{vē} cáávā chi saⁿā miiⁿ
chi saⁿā yeⁿe ndaata Israel? ¿O dē'ē dichíí^{vē}
nduuti chi saⁿā ní circuncidado sa? ² N'dáácā
n'dai dichíí^{vē} cáávā n'deee n'dái razones. Vmnááⁿ
vmnaaⁿ Ndyuūs s'neeⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe
ley yeⁿé yā vmnaaⁿ ndís'tī chi 'iiⁿ'yāⁿ Israel. ³ Ní
nduuti chi náⁿā 'iiⁿ'yāⁿ Israel nandaacadaamí yā
yeⁿe chi i'téenu yā, ¿'áá cucáávā chiiⁿ chí dííⁿ
Ndyuūs chi nguéé dichíí^{vē} chiiⁿ chi Ndyuūs ngaⁿ'a
yā chi caⁿá yā diiⁿ yā? Nguéé 'tíicā. ⁴ Ndyuūs
ní cuaacu ní dííⁿ yā nducuén^e chi cuaacu naati
nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ngaⁿ'a ndu-
udu yaadi. Canéé nguūⁿ na libro yeⁿe Dendyuūs
ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā 'tíicā:

Canee chi 'cuuⁿ'miⁿ di 'iiⁿ'yāⁿ cáávā nduudu chi
ngaⁿ'a di chí díí diiⁿ di chi cuaacu ní naachi
n'diichí yā dii, deenú yā chí díí ní diiⁿ di chi
cuaacu.

⁵ Ní taachi diiⁿ yú cosas chi nguéé n'daacā, tuu'mi
ní más ca 'cuuⁿ'miⁿ chi Ndyuūs chí cuaacu, ¿dē'ē
cuuvi caaⁿ'maⁿ yú? ¿'Áá caaⁿ'maⁿ yú chi Ndyuūs
nguéé dííⁿ yā cosas chi cuaacu taachi dííⁿ yā cas-
tigar s'uūuⁿ? Nguéé 'tíicā. ('Úú ngaⁿ'á tan'dúú^{cā}
chi ngaⁿ'a 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū.) ⁶ Nduuti
chi Ndyuūs nguéé dííⁿ yā tanducuén^e chi n'daacā,

¿táacā cuuvi diín yā juzgar nuuⁿdi yeⁿ'e 'iín'yāⁿ yeⁿ'e in'yeēⁿdī? Diín yā juzgar 'iín'yāⁿ caati diín yā tanducuén^{'ē} chi n'daacā.

⁷ Ní ndúúti chi nduudu yaadi miiⁿ yeⁿ'e yú dichíí^{'vē} chi cuuvi dich'εεε ca yú Ndyuūs, ¿dē'ē cúúvī chi Ndyuūs diín yā juzgar nuuⁿdi yeⁿ'e yú chi nuuⁿdi yú? ⁸ ¿Dē'ē cúúvī chi nguéeⁿ ngaⁿ'a yú 'tíicā? S'uuúⁿ ní diín yú cosas chi nguεε n'daacā ní cuuvi candεε cosas chi n'daacā yeⁿ'ē. 'Tíicā ngaⁿ'a tanáⁿ'a yā chi s'uuúⁿ ngi'cueeⁿ yú 'tíicā ní nguéeⁿ n'daacā yeⁿ'e yú. 'Iín'yāⁿ s'een ní canee chi condenado yā.

Nducyáacá 'iín'yāⁿ ní dinuuⁿdi yā

⁹ ¿Dē'ē tuu'mi ngaⁿ'a yú? ¿'Áá n'daacā ca s'uuúⁿ chi 'iín'yāⁿ Israel s'uuúⁿ nguéeⁿ ti 'iín'yāⁿ chi nguéeⁿ 'iín'yāⁿ Israel? Nguéeⁿ 'tíicā. Ndís'tiī deenúⁿ nī tan'dúúicā chi ngaⁿ'á chí s'uuúⁿ dinuuⁿdi yú tan'dúúicā 'iín'yāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'e 'iín'yāⁿ Israel dinuuⁿdi yā. Ní nducyaaca 'iín'yāⁿ dinuuⁿdi yā ní na poder yeⁿ'e nuuⁿdi snée yā. ¹⁰ Canée nguūⁿ na libro yeⁿ'e Dendyuūs 'tiicā:

Nguéeⁿ 'iín'yāⁿ chi n'dái yā, nguéeⁿ mar 'áámá yā.

¹¹ Nguéeⁿ véé mar 'áámá 'iín'yāⁿ chi tuumicadínuuⁿ yā, nguéeⁿ véé mar 'áámá 'iín'yāⁿ chi in'nuúⁿ yā Ndyuūs.

¹² Nducyáacá yā ndaacadaamí yā yeⁿ'e Ndyuūs, nducyáacá yā diín yā cosas chi nguεε n'daacā. Nguéeⁿ 'áámá yā chi n'daacā idiín yā, nguéeⁿ ndíí mar 'áámá yā.

¹³ Daandú yā canée tan'dúúicā 'áámá yáinyāⁿ chi candá'āī, 'tíicā daandú yā; ní nginnche'etí yā 'iín'yāⁿ ndúúicū cheendi yā. Ní chεeti

cheendí yā ní snúū tan'dúúćā chi veneno
ye^{n'}ē cúú 'tíćā cheendí yā ndúúćū nduudu
chi tan'dúúćā veneno, 'tíćā.

14 Dámaāⁿ nga^{n'}á yā ndúúćū taaⁿ contra ye^{n'}e
'i^{i'}n'yāⁿ ndúúćū nduudu chi nguéé n'daacā.

15 Ní neene nadacádíínuuⁿ yā chi 'caa^{n'}nuⁿ yā
'i^{i'}n'yāⁿ.

16 Ní nducuén^{'ē} cuaaⁿ naachí ca^{n'}á yā, dííⁿ yā
chi 'i^{i'}n'yāⁿ cunncāā 'cueenú yā cuuvi ní di-
tuūví yā nducuén^{'ē} dendu'ū ndúúćū vaadi
cadíínuuⁿ ye^{n'}é 'i^{i'}n'yāⁿ s'eeⁿ.

17 Ní nguéé déenu yā ye^{n'}e yúúní chi candεε na
vaadī 'diííⁿ ye^{n'}é Ndyuūs.

18 Ní nguéé nadacadíínuuⁿ yā chi canee chi 'va'a yā
Ndyuūs.

19 Maaⁿ ní s'uuúⁿ deenu yú chi tanducuén^{'ē}
chi canéé nguūⁿ na ley ye^{n'}e Moisés ní cáávā
'i^{i'}n'yāⁿ chi n'gεεtinee yā ndúúćū ley miiⁿ. Ní
cáávā 'i^{i'}n'yāⁿ s'eeⁿ 'āā ntéé caa^{n'}maⁿ yā nanááⁿ
Ndyuūs chi nguεε deenú yā ye^{n'}ē. Ní 'íícú ley
miiⁿ diííⁿ chi Ndyuūs ca^{n'}á yā n'diichi yā nuuⁿndi
ye^{n'}é nducyaaca 'i^{i'}n'yāⁿ ye^{n'}e núúⁿmáⁿ i^{n'}yeēⁿdī.

20 Ní Ndyuūs nguéé dííⁿ yā recibir 'i^{i'}n'yāⁿ cáávā
chi dííⁿ yā tan'dúúćā chi nga^{n'}a ley miiⁿ caati ley
miiⁿ n'g'i^{n'}i s'uuúⁿ chi véé nuuⁿndi ye^{n'}e yú nanááⁿ
Ndyuūs.

*Ndyuūs nadingua^{n'}ai yā 'i^{i'}n'yāⁿ caati i'téenu yā
Jesucristo*

21 Maaⁿ ní nduudu cuaacu ye^{n'}é Ndyuūs n'gi^{n'}i
s'uuúⁿ chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir s'uuúⁿ man-
era chi 'āā ví'í cā ye^{n'}e ley miiⁿ. Ní canéé
nguūⁿ na libro ye^{n'}é ley ye^{n'}e Ndyuūs ye^{n'}e chuū

naachi saⁿ'a profetas ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'e chuū. ²² Ndyuūs diín yā recibir nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ dámaāⁿ cáávā chi i'téenu yā Jesucristo ní nanááⁿ Ndyuūs nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdī 'āā daamá nūuⁿ. Ndyuūs nguéeⁿ n̄'dáaⁿ yā. ²³ Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e núúⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdī ní dinuuⁿndí yā ní nguéeⁿ cuuvi diīⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'een chi dεεvε n'dai tan'dúúcā Ndyuūs chi dεεvε n'dai. ²⁴ Naati Ndyuūs cáávā chi n'dai taaví yā diīⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ cucáávā Jesucristo chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní Jesucristo nadíⁿ'vε yā nuuⁿndí yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ lado yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ. ²⁵ Ní Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo iⁿ'yeeⁿdí 'cūū lado yeⁿ'e ofrenda chi ch'īi yā caava nuuⁿndí yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní cáávā chi ch'īi Cristo, Cristo cuuvi nadach'εεcú yā nuuⁿndí yeⁿ'e nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Jesucristo. 'Tíicā Ndyuūs ch'iⁿ'i yā 'iiⁿ'yāⁿ táácā cuuvi ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs. Ní tiempo chi ch'ó'oo ní Ndyuūs chi n'dai taavi ch'iⁿ'i yā 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs diīⁿ yā cosas chi cuaacu taachi nguéeⁿ diīⁿ yā cuenta yeⁿ'e nuuⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ taachi 'āā 'cuéeⁿ dicho'ó yā Cristo. ²⁶ Ní 'tiicá ntúūⁿ tiempo 'cūū Ndyuūs cáávā chi nadach'εεcú yā nuuⁿndí yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ní ch'iⁿ'i yā chi caⁿ'á yā chi diīⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ chí cuuví yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ. 'Tíicā Ndyuūs ch'iⁿ'i yā chi cuaacu yā. Ní diīⁿ yā chi nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo ní yeⁿ'e yā 'iiⁿ'yāⁿ.

²⁷ Maaⁿ ní ¿dé'ε cúúvī chi 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi caaⁿ'máⁿ yā chi ch'εεtε yā? Nguéeⁿ cuuví yā. ¿De'ε cáávā? ¿'Áá cáávā chi diīⁿ yā tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley miīⁿ? Nguéeⁿ 'tíicā. Naati maaⁿ ní Ndyuūs diīⁿ yā recibir s'uuúⁿ dámaāⁿ cáávā chi i'teenu yú Jesucristo.

28 Maaⁿ ní n'diichi yú chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ caati cucááⁿvā chi i'téenu yā Jesucristo ní nguéeⁿ caavā chi dííⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ.

29 ¿'Áá Ndyuūs ní dámaāⁿ Ndyuūs yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ chi judíos? ¿'Áá nguéeⁿ Ndyuūs ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel? Cuaacu chi Ndyuūs ní Ndyuūs dendúⁿū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel. 30 Cuaacu chi véé 'áamá n'dyáⁿ'ā Ndyuūs. Ní Ndyuūs dííⁿ yā recibir nducyááⁿcá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo 'iiⁿ'yāⁿ chi Israel s'eeⁿ ní 'tiicá ntuūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel. 31 Maaⁿ ní ¿'áá cucááⁿvā chi i'téenu yú Jesucristo chi diiⁿ yú chi nguéeⁿ 'caandiveeⁿ yú tan'dúúⁿcā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ? Ní ley miiⁿ 'āā vi'i caā yeⁿ'e yú. Ní nguéeⁿ dichííⁿvē s'uuúⁿ. Mar 'áamá naaⁿ, nguεε 'tíicā. N'giindiveeⁿ ca yú chí ngaⁿ'ā ley miiⁿ.

4

Tan'dúúⁿcā chí diiⁿ Abraham

1 ¿Dε'ē ngaⁿ'a yú yeⁿ'e chiida yú Abraham chi chiida ndaata yeⁿ'e yú? ¿Dε'ē nndaacá yā nanááⁿ Ndyuūs? 2 Nduuti chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir Abraham miiⁿ cááⁿvā cosa chi dííⁿ yā, tuuⁿ'mi ní Abraham cuuvi caaⁿ'mán yā chi ch'εεε maáⁿ yā. Nguéeⁿ cuuvi caaⁿ'mán yā chi ch'εεε maáⁿ yā nanááⁿ Ndyuūs. 3 Canéeⁿ nguūⁿ na libro yeⁿ'e Dendyuūs 'tíicā: Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní cááⁿvā chi i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs dííⁿ yā recibir Abraham miiⁿ chi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ. 4 Maaⁿ ní 'iiⁿ'yāⁿ chi idiinⁿ ntiinⁿnyuⁿ ní sta'a yā chííⁿvē yeⁿ'e ntiinⁿnyuⁿ yeⁿ'é yā. Nguéeⁿ nadacadííⁿnuuⁿ yā chí chííⁿvē yeⁿ'e ntiinⁿnyuⁿ

yeⁿé yā ní 'aama regalo naati tan'dúú^{cā} 'áámá cosa chi can'diicú yā. ⁵ Maaⁿ ní nduuti chi 'áámá 'iiⁿyāⁿ i'téenu yā Jesucristo ní nguée cuuvi diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ cáávā chi cuuvi cu'téenu yā. Ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ nuuⁿndi chi cuuvi yeⁿé yā, tuu'mi ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ miiⁿ caati i'téenu yā Jesucristo. ⁶ 'Tiicá ntúūⁿ tiempo chi 'āā chó'ōo David ngaⁿ'á yā 'tíicā yeⁿe chuū. N'dai saⁿ'ā chí Ndyuūs diíⁿ yā recibir chi yeⁿé yā saⁿ'a. Ní saⁿ'ā miiⁿ ní n'dai sa n'dáá rá chi nguée idiiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ chí cuuvi yeⁿé Ndyuūs. ⁷ 'Tíicā ngaⁿ'a sa:

De'ε chúú^{cā} n'dai 'iiⁿyāⁿ chi Ndyuūs nadach'εε^{cú} yā nuuⁿndi yeⁿe yā ní divíi yā nuuⁿndi yeⁿé yā chi 'āā ntée^c vεε.

⁸ De'ε chúú^{cā} n'dai 'iiⁿyāⁿ chi Ndyuūs diiⁿ cuenta yā chi nguεε véé nuuⁿndi yeⁿé yā.

⁹ Ní yeⁿe chi ngaⁿ'a David yeⁿe chi de'ε chúú^{cā} n'dai 'iiⁿyāⁿ, ¿'áá dámaāⁿ caava 'iiⁿyāⁿ Israel chi yeⁿe na circuncisión? Nguεε 'tíicā, ti cáávā 'iiⁿyāⁿ chi nguée yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel ní nguée véé ley yeⁿe circuncisión yeⁿe yā. 'Āā ngaⁿ'a 'nū chi canée^c nguuⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs 'tíicā. Abraham i'téenu yā Ndyuūs ní cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ chi yeⁿé yā 'iiⁿyāⁿ. ¹⁰ ¿De'ε tiempo chi Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ? ¿'Áá taachi 'āā cuée^c cuuvi circuncidado o cuayiivi taachi chi yā circuncidado? Ndyuūs 'āā diíⁿ yā recibir 'iiⁿyāⁿ taachi 'āā cuée^c cuuvi yā circuncidado. ¹¹ Cuayiivi chi Abraham i'téenu yā Ndyuūs, tuu'mi ní chíi yā circuncidado. Ní chuū ní 'áámá seña chi Ndyuūs diíⁿ yā recibir Abraham miiⁿ cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní

chuū ní diín yā chi Abraham miiⁿ ní cuuví yā chiidaá nducyááca 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs 'áará chi nguée chií yā circuncidado. Ní 'tíicā Ndyuūs ngaⁿ'á yā chi diín yā recibir 'iiⁿyāⁿ chi nguée circuncidado yā. ¹² Cuaacu chi Abraham ní chiidaá 'iiⁿyāⁿ circuncidado yā chi Israel. Naati 'tíicā chiidaá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguée dámaāⁿ cáávā chi circuncidado yā naati cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs tan'dúúcā chi Abraham chi'téenu yā Ndyuūs vm-nááⁿ vmnaaⁿ taachi 'āā cuée cuuvi yā circuncidado yā.

Compromiso chi diín Ndyuūs ní chiī cucáávā chi chi'teenú 'iiⁿyāⁿ

¹³ Ndyuūs caⁿ'a yā chīi yā Abraham chi iⁿ'yeeⁿdí 'cūū cuuvi yeⁿ'e Abraham ndúúcū 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'é yā chí cuchii cuayiivi ní Ndyuūs caⁿ'a yā chii yā Abraham 'tíicā. Ní nguée cáávā chi idiiⁿ Abraham chi ngaⁿ'a ley caati cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs, Ndyuūs diín yā cuenta chi saⁿ'ā Abraham miiⁿ ní yeⁿ'é yā. ¹⁴ Ní nduuti chi 'iiⁿyāⁿ chi véé ley yeⁿ'e yā ní diín yā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ ní cuuví yeⁿ'é yā chiiⁿ chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā, tuu'mi ní nguée dichíí'vē yeⁿ'ē 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs. Ní nguée dichíí'vē chiiⁿ chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā chi cuuvi yeⁿ'é yā cáávā chi i'téenu yā. ¹⁵ Naachi véé ley, véé castigo cáávā 'iiⁿyāⁿ chi nguée diín yā chiiⁿ chi ngaⁿ'ā. Naachi nguée véé ley, 'iiⁿyāⁿ nguée cuuvi diín yā nuuⁿndi chi contra ley.

¹⁶ Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā compromiso yeⁿ'é yā, compromiso chi n'dai taavi 'iiⁿyāⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā cucáávā chi i'téenu yā Ndyuūs ní nguεε

nadí'vε yā ye'n'ē. Ní 'tíicā seguro cānee chi Ndyuūs ca'n'a yā chí ca'a yā chi cuuvi ye'n'e nducyáácá 'ii'n'yān chi ye'n'e ndaata Israel ní nguée dāmaān caava 'ii'n'yān chi vée ley ye'n'é yā ní dii'n yā chi nga'n'a ley mii'n, naati cáávā nducyaaca 'ii'n'yān chi i'téenu yā Ndyuūs tan'dúúcā chi Abraham chi'téenu yā Ndyuūs. 'Tíicā Abraham mii'n ní cuuvi chiidaá nducyaaca s'uuú'n. ¹⁷ Ní canée nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs 'tíicā. Ndyuūs nga'n'a yā ngii yā Abraham: Díi Abraham, 'úú idií'n chí díi cuuvi chiidaá 'yaa'n n'dái naciones. Ní nanáá'n Ndyuūs chuū ní n'daacā canee, ní Abraham ní i'téenu yā Ndyuūs chi cuaacu ca'á yā vida 'ii'n'yān chi n'díi. Ní ca'n'á yā din'dai yā cosas chi 'āā cuée snaa'n yú.

¹⁸ Abraham mii'n taachi 'āā cuée dε'ε vεε chi cānee ngíínú yā, chi'téenu yā Ndyuūs. Ní Ndyuūs ní dii'n yā chí cūnee ngiínú yā ye'n'ē chi Ndyuūs ca'n'a yā ca'a yā chí cuuví ye'n'e yā. Ní cáávā chuū ní Abraham mii'n ní chiī chiidaá 'yaa'n n'dái naciones tan'dúúcā chi Ndyuūs 'āā nga'n'a yā ye'n'e yā. Ní Ndyuūs nga'n'á yā: 'Tíicā cuuví 'yaa'n taavi ndaata ye'n'ē dii. ¹⁹ Sa'n'a Abraham mii'n 'āā ngii sa tan'dúúcā 'aama ciento nduūyū ye'n'e sa. Ní 'tiicá ntúūn vée nduūyū ye'n'e Sara chi n'daata ye'n'ē sa. Ní canee yā tan'dúúcā 'ii'n'yān chi n'diī caati Abraham ndúúcū Sara mii'n nguée ch'iindī daiya tá. 'Áará chi 'tíicā ní nguée ch'iindi daiya yā Abraham mii'n chi'téenu yā Ndyuūs. ²⁰ Ní nguée dii'n yā 'uūvī vaanicadínuūn ye'n'e yā ye'n'e chi Ndyuūs ca'n'a yā chí dii'n yā cááva yā naati chi'téenu cá yā ní vée ca confianza ye'n'é yā ndúúcū Ndyuūs. Ní dich'εεté yā Ndyuūs. ²¹ Ní deenú n'dai yā chi Ndyuūs cuuví dii'n

yā nducuén'ē chi caⁿ'a yā chi cuuví dííⁿ yā. ²² Ni cucáávā chi Abraham i'téenu yā 'tíicā Ndyuūs dííⁿ yā chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿyāⁿ.

²³ Ní nduudu chi canée nguūⁿ chi Ndyuūs ngaⁿ'a yeⁿ'e Abraham miiⁿ chi dííⁿ yā chi cuuví yeⁿ'é yā cáávā chi i'téenu yā Ndyuūs nguée dámaāⁿ caavā Abraham. ²⁴ 'Tiicá ntúūⁿ ní cáávā s'uūuⁿ cánée nguūⁿ. Ndyuūs dííⁿ yā recibir s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ chi cu'téenu yú Ndyuūs chi nadicuéeⁿ yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. ²⁵ Ndyuūs dicho'ó yā Jesucristo caati ch'iⁱ yā cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. Ní nadicuéeⁿ yā Jesucristo yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā caati Ndyuūs cuuvi dííⁿ yā recibir s'uuúⁿ ní yeⁿ'é Ndyuūs s'uuúⁿ.

5

Vée chi cuuvi yeⁿ'e yú taachi Ndyuūs ngaⁿ'a yā chi nguée vée nuuⁿndi yeⁿ'e yú

¹ Maaⁿ ní chi Ndyuūs dííⁿ yā recibir s'uuuⁿ cáávā chi i'téenu yú Jesucristo vée vaadī 'diiíⁿ yeⁿ'e yú ndúúcū Ndyuūs caava Señor Jesucristo yeⁿ'e yú. ² Ní cáávā Señor Jesucristo ndaa yú nanááⁿ Ndyuūs. Ní Ndyuūs itée yā s'uuúⁿ dendu'ū chi n'dai taavi yeⁿ'é yā. Ní díítú i'téenu yú ndúúcū dendu'ū chi n'dai yeⁿ'é yā chi itée yā s'uuúⁿ. Ní yeenú n'dai yú ní canée ngiinu yú chííⁿ chí cuuvi yeⁿ'e yú na va'ai chεεti nguuvi naachi canée Ndyuūs chi dεεvé n'dai. ³ Ní 'tiicá ntúūⁿ yeenú taavi yú taachi n'geenu yú ngii caati deenu yú chi taachi n'geenu yú ngii ní n'daacā ca yeⁿ'e yú ti vée cá paciencia yeⁿ'e yú. ⁴ Ní taachi cuchεε yú yeⁿ'e nducuén'ē, tuu'mi ní deenu yú chi dííⁿ yú chi

Ndyuūs nen'e yā chi diiⁿ yú 'túúcā. Ní cūnee ngiinu yú chi cuuvi yen'e yú chi Ndyuūs caⁿ'á yā tee yā s'uuúⁿ. ⁵ Ní deenu yú chi cuaacu chi cuuvi yen'e yú chi cūnee ngiinu yú. Ní nguée 'cuináaⁿ yú caati Ndyuūs 'āā tee yā s'uūuⁿ na staava yen'e yú vaadī nen'e yen'é yā cucáāvā Espíritu N'dai yen'é yā chi 'āā tee yā s'uūuⁿ.

⁶ Taachi 'āā cuée cuuvi nanguaⁿ'āi yú cucáāvā maaⁿ yú, tuu'mi ní Ndyuūs dicho'ó yā Cristo tiempo chi nen'e yā caati Cristo ch'iⁱ yā cáāvā 'iiⁿ'yāⁿ chi vée nuuⁿndi yen'e yā. ⁷ Nguée n'gíⁿ'iⁱ chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ 'cuūvi yā cucáāvā táámá 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée nuuⁿndi yen'e yā. Ní n'dáá rá chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ 'cuūvi yā cáāvā táámá 'iiⁿ'yāⁿ chi n'daāca diíⁿ yā, 'áará chi 'iiⁿ'yāⁿ chi cuaacu chi n'daāca yā. ⁸ Ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā chi nen'é yā s'uuúⁿ taachi dicho'ó yā Cristo in'yeeⁿdí 'cūū chi ch'iⁱ yā cáāvā s'uuúⁿ caati s'uuúⁿ vée nuūⁿndī yen'e yú. ⁹ Maaⁿ ní Ndyuūs diíⁿ yā recibir s'uuúⁿ cáāvā Cristo chi ch'iⁱ yā chi nadanguáⁿ'ai yā s'uuúⁿ. Ní Ndyuūs caⁿ'á yā nadanguaⁿ'ai cá yā s'uuúⁿ yen'e castigo cucáāvā Cristo. ¹⁰ Ní taachi s'uuúⁿ 'āā cuée cuuvi n'diichi yú Ndyuūs, Ndyuūs diíⁿ yā chi cuuvi yen'é yā s'uuúⁿ cáāvā Jesucristo chi ch'iⁱ yā. Maaⁿ ní s'uuúⁿ ní yen'e Ndyuūs s'uuúⁿ ní nanguaⁿ'ai cá yú cáāvā chi Cristo cánduuchi yā ní yen'e yā s'uuúⁿ. ¹¹ Ní yeenu ca yú nanááⁿ Ndyuūs nguée damaāⁿ cáāvā chuū ti yen'é Ndyuūs s'uuúⁿ cáāvā Señor Jesucristo yen'e yú. Ní cáāvā Cristo miiⁿ vée vaadī 'diíⁿ yen'e yú nanááⁿ Ndyuūs.

Yen'e saⁿ'ā Adán ndúúcū Cristo

12 'Tíicā caati cáávā 'áámá sa'n'ā chi duuchi Adán ndaā nuuⁿndi i'n'yeeⁿdí 'cūū. Ní cáávā nuuⁿndi miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ n'dīi yā. Maaⁿ ní chíiⁿ chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní 'cuūvi yā caati nducyááca yā ní dinuuⁿndi yā.

13 Ní nuuⁿndi miiⁿ canéé i'n'yeeⁿdí 'cūū. Ní 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿndí yā vmnaaⁿ chi ndaā ley yeⁿ'e Moisés. Ní nguée díiⁿ yā cuenta yeⁿ'e nuuⁿndi taachi nguée ley miiⁿ chi ch'iⁿ'i 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'ē nuuⁿndi. 14 ¿Dé'ē yeⁿ'e chuū? Ndií tiempo chi canéé Adán ní dinuuⁿndi sa ndii tiempo chi canéé Moisés. Ní Moisés ca'á yā ley miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi dinuuⁿndí yā ní canéé chi 'cuūvi yā. Ní ch'iⁿ yā 'áará chi nguée dinuuⁿndí yā tan'dúúca Adán chi nguée n'giindiveeⁿ yā chi ngaⁿ'a Ndyuūs. Ní cáávā chi Adán miiⁿ dinuuⁿndí yā, chuū ch'iⁿ'i 'iiⁿ'yāⁿ chi Daiyá Ndyuūs canéé chí cúchií ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'caandiveeⁿ yā nduudu yeⁿ'ē Ndyuūs.

15 Ní nguée cuuvi nduuvídaámá cosa chi Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ndúúcu nuuⁿndi chi diiⁿ Adán miiⁿ. Cáávā chi 'áámá sa'n'ā Adán miiⁿ idinuuⁿndí yā, nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ canéé chi 'cuūvi yā caati conde-nado yā. Ní cáávā 'áámá sa'n'ā Jesucristo, Ndyuūs dátēe yā s'uuúⁿ chi nadinguaⁿ'ái yā s'uuúⁿ ní nguée nadíí'vē yú yeⁿ'é yā. Ní chuū chi tee Ndyuūs ní n'daacā ca ní cáávā n'deēe n'dái 'iiⁿ'yāⁿ. 16 Ní 'āa vi'í cā nuuⁿndi chi diiⁿ Adán yeⁿ'e chiíⁿ chi Ndyuūs tee yā 'iiⁿ'yāⁿ chi nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ. Cuayiivi chi Adán idinuuⁿndí yā nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ ní caneé yā condenado. Maaⁿ ní Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'iiⁿ'yā s'eeⁿ nguée nadíí'vē yā ní Ndyuūs nadinguáⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ chi n'deēe n'dái nuuⁿndi idiíⁿ yā. 17 Cuaacu chi 'iiⁿ'yāⁿ canéé chi 'cuūvi yā cáávā chi 'áámá sa'n'ā

dinuuⁿndi sa. Ní maaⁿ ní n'daacā ca chi diiⁿ 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chi Jesucristo miiⁿ. Ní cucáávā Jesucristo miiⁿ Ndyuūs diiⁿ yā recibir 'iiⁿ'yāⁿ s'eenⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eenⁿ nguéeⁿ nadííⁿve yā yeⁿ'e chuū. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eenⁿ ní véé poder yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu yā chi 'cuεεtinéeⁿ n'dááca yā na vida yeⁿ'é yā chi ngai.

18 'Tiícā nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ canee condenado yā cáávā 'áámá saⁿā Adán chi dinuuⁿndí yā. Naati cáávā Jesucristo miiⁿ chi diiⁿ yā chi neⁿ'e Ndyuūs, Ndyuūs diiⁿ yā recibir nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā ní véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā.

19 Chuū ní neⁿ'e caaⁿ'maⁿ 'tíicā. Cáávā chi 'áámá saⁿā Adán nguéeⁿ ch'iindiveeⁿ sa nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ snée yā maaⁿ poder yeⁿ'e nuuⁿndi. 'Tiicá ntúūⁿ. Cáávā chi 'áámá saⁿ'a Cristo ch'iindiveeⁿ yā nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs nééné 'yaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi ndaa yā nanááⁿ Ndyuūs, ní cuuvi yeⁿ'é Ndyuūs 'iiⁿ'yāⁿ s'eenⁿ.

20 Ndyuūs tee yā ley miiⁿ caati 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi n'diichi cá yā chi dinuuⁿndi cá yā. Ní taachi dinuuⁿndi cá yā Ndyuūs tee yā vaadī n'dai ca yeⁿ'e yā chí ch'εεε ca chi nadanguánⁿ'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ nguéeⁿ ti nuuⁿndi miiⁿ. 21 Maaⁿ ní cho'ó chuū caati taachi 'iiⁿ'yāⁿ idinuuⁿndí yā ní canéeⁿ chí 'cuuvi yā cáávā poder yeⁿ'e nuuⁿndi. 'Tiicá ntúūⁿ vaadī n'dai ca yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcu poder yeⁿ'é yā diiⁿ chi diiⁿ yā aceptar s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā s'uuúⁿ ní diiⁿ chí véé vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ yeⁿ'e yú cucáávā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

*N'dii yú cucáávā nuuⁿndi yeⁿ'e yú naati candu-
uchi yú cucáávā Cristo*

¹ Maaⁿ ní ζδε'έ caaⁿ'māⁿ yú? ζ'Áá dinuuⁿndi yú caati Ndyuūs cuuvi téē yā s'uuúⁿ vaadī n'dai ca yeⁿ'é yā? ² Nguéé diiⁿ yú 'tíicā. 'Āā ch'iī yú yeⁿ'e nuuⁿndi chi diīⁿ yú, ζtáácā cuuvi 'cuεetinéé chiichi yú ndúúcū nuūⁿndī chi diiⁿ yú? ³ ζ'Áá nguéé déenu ndís'tīi chi nducyaaca s'uūuⁿ chi chēēdinuūⁿniⁿ yú cáávā chi s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Cristo s'uuúⁿ, ní v'éé 'aama parte yeⁿ'e yú ndúúcū Cristo taachi ch'iī yā? ⁴ Ní caavā chí chēēdinuūⁿniⁿ yú tan'dúúcā chí daama ch'ēēchi yú ndúúcū Cristo, ní tan'dúúcā chí ch'iī yú ndúúcu yā caati cuuvi nnduuchi yú yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā ndúúcū Cristo. Ní tiicá ntúūⁿ v'éé vida ngai yeⁿ'e yú ti 'tíicā Cristo nduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ tinaⁿ'ā cáávā poder chi ch'εεté ca yeⁿ'e Chiida yú.

⁵ Ní nduuti chi tan'dúúcā chí daama cuen^{'e} yú ndúúcu yā taachi ch'iī yā, 'tiicá ntúūⁿ cuaacu níiⁿnyúⁿ chí dáámá cunee yú ndúúcu yā. Ní nnduuchi yú tan'dúúcā chí maáⁿ yā nnduuchi yā yeⁿ'ē nguaaⁿ tináⁿ'ā. ⁶ Ní chuū ní deenu yú vida ndi-icūū yeⁿ'e yú tan'dúúcā chí dáámá ca'neeⁿngá'āa na cruz ndúúcū Señor Jesucristo yeⁿ'e yú caati vida ndiicūū yeⁿ'e yú ndúúcū chí neⁿ'e chí diiⁿ yú ní canee tan'dúúcā chí n'diī ndúúcū poder yeⁿ'e nuuⁿndi caati nguéé cuuvi caaⁿ'maⁿ ntīiⁿnyuⁿ vida yeⁿ'e yú chí dinuuⁿndi yú. ⁷ Deenu yú chí taachi 'iīⁿyāⁿ 'āā ch'iī yā 'āā ntéé cuuvi dinuuⁿndī yā. ⁸ Ní nduuti chí s'uuúⁿ ní 'āā ch'iī yú dáámá ndúúcū Cristo miiⁿ, tuu'mi ní i'téenu yú chí canduuchi yú ní cunee yú ndúúcū Cristo. ⁹ Deenu yú chí taachi Cristo 'āā ch'iī yā ní nnduuchí yā yeⁿ'e nguaaⁿ

tinán'a, 'āā ntéé nguεεcunée yā 'cuūví yā caati vaadi n'gii miiⁿ nguée dε'ē vεε cuuvi diiⁿ ndúúcu yā. ¹⁰ Taachi Cristo ch'i yā, ch'i yā 'áámá vmneⁿé nūuⁿ ní cáávā nducyáácá 'iiⁿyāⁿ ní cáávā nuuⁿndi yeⁿé yā. Maaⁿ ní nnduuchi yā ní vida yeⁿe yā nnduuchi yā cáávā Ndyuūs. ¹¹ 'Tiicá ntúūⁿ ndís'tiī diiⁿ nī cuenta chi n'diī nī ndúúcu nuuⁿndi yeⁿe nī ní maaⁿ ní canduuchi nī cáávā Ndyuūs caati ndís'tiī ní yeⁿe Jesucristo ndís'tiī ní Jesucristo ní Señor yeⁿe yú.

¹² Ní cáávā chuū ndís'tiī nguée ca'á nī lugar chi nuuⁿndi caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe cuerpo yeⁿe nī ti ndís'tiī diiⁿ nī nuuⁿndi tan'dúúca chi neⁿe cuerpo yeⁿé nī. ¹³ Ní nguée nca'á nī cuerpo yeⁿe maaⁿ nī na poder yeⁿé nuuⁿndi chi cuuvi dinuuⁿndí nī tan'dúúca chi neⁿe cuerpo yeⁿé nī. Nguée diiⁿ nī 'tíicā. Nca'á nī vida yeⁿe maáⁿ nī ndúúcu cuerpo yeⁿe maáⁿ nī maaⁿ poder yeⁿe Ndyuūs tan'dúúca chi 'āā n'diī nī ní 'āā nnduuchi nī ndúúcu 'áámá vida ngai. Maaⁿ ní cuuvi din'daacá nī. ¹⁴ Ní nuuⁿndi ní nguée véé poder yeⁿé nanááⁿ ndís'tiī caati nguée caneé nī maaⁿ yeⁿe ley miiⁿ naati canee nī maaⁿ nducuéⁿé vaadi n'dai yeⁿé Ndyuūs.

Yeⁿe ejemplo yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi 'áámá idiīⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿé Ndyuūs

¹⁵ ¿Tuu'mi ní dε'ē diiⁿ yú? ¿'Áá diiⁿ yú nuuⁿndi caati 'āā ntéé canee yú maaⁿ ley miiⁿ naati canee yú maaⁿ dendu'ū chi n'dai taavi chi yeⁿé Ndyuūs? Nguεε yeⁿé mar 'áámá naaⁿ. ¹⁶ Ndís'tiī ní deenu nī chi nduuti chi ca'á nī vida yeⁿe maáⁿ nī na ta'a 'áámá patrón yeⁿe nī ní 'áámá caneé nī chi diiⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ chi ngaⁿ'a 'iiví nī, tuu'mí ndís'tiī ní esclavos ndís'tiī yeⁿe 'iiví nī. Ní caneé chí diiⁿ

nī nducuéⁿē chí ngaⁿ'a 'iiví nī chi dííⁿ nī. 'Tiicá ntúūⁿ nduuti chí dííⁿ nī chí ngaⁿ'a nuuⁿndi chí dííⁿ nī tuuⁿ'mí ní canee nī tan'dúú^{cā} chí nuuⁿndi miiⁿ patrón yeⁿ'e nī. Ní cuuvi 'cuūvi nī cuen^e daāⁿmaⁿ. Ní nduuti chí dííⁿ nī chí ngaⁿ'a Ndyuūs, tuuⁿ'mí ní n'daacā dííⁿ nī nanááⁿ Ndyuūs. ¹⁷ 'Úú ní ca'á gracias Ndyuūs caava ndís'tiī caati ndís'tiī 'áará chí tiempo chí chó'ōo ní ndís'tiī esclavos yeⁿ'e nuuⁿndi ndís'tiī naati maaⁿ ní ch'iindiveéⁿ nī ndúú^{cū} nuuⁿmaⁿ staava yeⁿ'é nī nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'āā chí'cueéⁿ yā ndís'tiī. ¹⁸ Ní taachi canee libre nī yeⁿ'e poder yeⁿ'e nuuⁿndi, tuuⁿ'mí ní ndís'tiī dííⁿ nī nducuéⁿē chí n'daacā cáávā poder yeⁿ'é Ndyuūs chí ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é nī. ¹⁹ Ngaⁿ'á ndúú^{cū} ndís'tiī ndúú^{cū} nduudu chí tuumicadiinúúⁿ nī caati ndís'tiī cuuvi tuumicadiinuⁿ cá nī. Tiempo chí chó'ōo ndís'tiī s'neéⁿ nī cuerpo yeⁿ'é nī cáávā nuuⁿndi ní dinuuⁿndí nī tan'dúú^{cā} chí maaⁿ cuerpo yeⁿ'é nī neⁿ'e chí dííⁿ nī. Ní diiⁿ cá nī chí nguééⁿ n'daacā. Maaⁿ ní 'āā 'neéⁿ nī cuerpo yeⁿ'e nī cáávā chí dííⁿ nī cosa chí n'daacā ní nducuéⁿē chí dííⁿ nī, dííⁿ nī cáávā Ndyuūs.

²⁰ Taachi ndís'tiī canee nī maaⁿ poder yeⁿ'e nuuⁿndi, nguééⁿ cuuvi dííⁿ nī dendu'ū chí n'daacā. ²¹ Ní ¿de'ē chí n'daacā chí dííⁿ nī aprovechar yeⁿ'e nuuⁿndi chí dííⁿ nī chí ngii 'cuināáⁿ nī yeⁿ'ē? Chíín chí diiⁿ chí caⁿ'á nī 'cuūvi nī cuen^e daāⁿmaⁿ. ²² Naati maaⁿ ní nguééⁿ canee nī maaⁿ poder yeⁿ'ē nuuⁿndi caati dichíí'vē nī Ndyuūs chí dííⁿ nī ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní cuayiivi ní véeⁿ vida cuen^e daāⁿmaⁿ chí yeⁿ'e nī. ²³ Chí chii'vē yeⁿ'e nuuⁿndi miiⁿ ní diiⁿ chí 'iiⁿ'yāⁿ ch'iī yā cuen^e

daāⁿmaⁿ naati chiiⁿ chi Ndyuūs téé yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní regalo chi vida cuen'e daāⁿmaⁿ ti 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yen'e Jesucristo chi Señor yen'e yú.

7

Ejemplo yen'e 'iiⁿyāⁿ chi n'giindivaacu yā

¹ Ndís'tiī hermanos yen'é chi véé ley yen'é nī, deenu nī chi 'iiⁿyāⁿ canée chi 'caandiveén yā ley miiⁿ nuuⁿmáⁿ neⁿe chí canduuchí yā. ² Maaⁿ ní ca'á 'aama ejemplo. 'Áamá n'daataá chi n'giindivaacu tá ni véé isaⁿ'ā yen'e tá, n'daataá miiⁿ ní n'daataá yen'e isaⁿ'ā tá tanducuén'e tiempo chi canduuchi sa tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley. Ní taachi ch'ii isaⁿ'ā yen'e tá canee tá libre yen'e ley miiⁿ chi ngaⁿ'a yen'e isaⁿ'ā yen'e tá. ³ Naati taachi cánduuchi isaⁿ'ā yen'e tá ní caⁿ'a tá ndúúcū táámá saⁿ'ā, tuu'mi ní idinuūⁿndí ta. Ní nduuti chi ch'ii isaⁿ'ā yen'e tá, nguée canee yā maaⁿ ley yen'e 'iiⁿyāⁿ chi n'giindivaacú yā ní cuuvi 'caandavaacú yā ndúúcū táámá saⁿ'ā ní nguée dinuuⁿndi tá.

⁴ Ní 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī hermanos yen'é chi yen'e Cristo, ley miiⁿ tan'dúúcā esposo yen'e nī chi 'āā n'díí, ní 'āā n'diī ley miiⁿ cáávā ndís'tiī. Ní maaⁿ ní cuuvi yen'e táámá yā ndís'tiī ní yen'e Cristo ndís'tiī. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní nducuéeⁿ yā yen'e nguaaⁿ tináⁿ'ā ní cucáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ dichiiⁿvε yú Ndyuūs. ⁵ Ní tiempo chi chó'ōo taachi diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿe maaⁿ cuerpo yen'e yú tuumicádíínuuⁿ yú chi véé nuuⁿndi yen'e yú cáávā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ chi diiⁿ yú 'tíicā. Ní nuuⁿndi chi diiⁿ yú diiⁿ chi 'cuūvi yú cuen'e daāⁿmaⁿ. ⁶ Naati maaⁿ ní diiⁿ yú cuenta chi n'diī yú yen'e ley miiⁿ. Ní nguée canee yú maaⁿ

poder ye^{n'}ē ley miiⁿ. Maaⁿ ní libre canee yú chi dichii^vē yú Ndyuūs ndúúcū vida ye^{n'}e yú chi ngai. Ní vida ye^{n'}e yú ní ye^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs. Ní nguéé canee yú maaⁿ poder ye^{n'}e ley ndiicúū chi canéé nguūⁿ.

Nuuⁿndi chi idiⁿ yú

⁷ Maaⁿ ní ¿de^ē caa^{n'}maⁿ yú? ¿'Áá ley miiⁿ chi nuuⁿndi? Nguéé ye^{n'}ē mar 'áámá naaⁿ. 'Úú ní nguéé n'diichí nuuⁿndi nduuti chi nguéé cáávā ley miiⁿ. Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'úú ní nguéé deenú chi nuuⁿndi 'úú nduuti chi ne^{n'}é dendu'ū chi véé ye^{n'}e tanán'ā 'iiⁿyāⁿ nduuti chi ley miiⁿ nguéé 'tíicā nga^{n'}a: Nguéé diné^{n'}e nī dendu'ū chi véé ye^{n'}e tanán'ā 'iiⁿyāⁿ. ⁸ Ní cáávā ley miiⁿ tuumicadiinúúⁿ nuuⁿndi miiⁿ chi cuuvi ne^{n'}é diín tanducuén'ē dendu'ū chi nuuⁿndi. Ní ndúúti chi nguéé cáávā ley miiⁿ, nuuⁿndi miiⁿ canéé tan'dúúcā chi n'diī. Ní nguéé deenú ye^{n'}ē. ⁹ Tiempo chi chó'ōo 'úú ní nadacadiínuúⁿ chi n'daacā canéé nguéé ndúúcū ley miiⁿ naati taachi n'diichí ley miiⁿ, tuu'mi n'diichí nuuⁿndi, ní 'úú ní canéé tan'dúúcā chi ch'íí. ¹⁰ Ní 'tíicā ley miiⁿ ch'i^{n'}i 'iiⁿyāⁿ táácā cuuvi cunduuchí yā cuen'e daāⁿmaⁿ, naati cucáávā 'úú n'gi^{n'}i chi idiíⁿ nuuⁿndi tuu'mi ní cuuvi 'cuūví cuen'e daāⁿmaⁿ. ¹¹ Ní cáávā ley miiⁿ deenú chi nuuⁿndi chi diín chííⁿ chí chinnc^{n'}he'ei 'úú ti nguéé diín tan'dúúcā chi ch'iindiveén ley miiⁿ. Naati cáávā ley miiⁿ, deenú nuuⁿndi chi diín ní diín ch'i ch'íí cuen'e daāⁿmaⁿ.

¹² Ní ley miiⁿ ní δεενε ní ye^{n'}e Ndyuūs. Ní mandamiento ye^{n'}e ley miiⁿ 'tiicá ntúūⁿ ní δεενε ní cuaacu ní n'dáácā. ¹³ Tuu'mi ní ley ¿'áá cucáávā chi n'daacā diiⁿ chi 'úú 'cuūví cuen'e daāⁿmaⁿ?

Nguéé 'túúcā. Nuū'ndī chi diíⁿ, diiiⁿ chi 'úú 'cuūvi. Ní 'tíicā cuuvi deenú nuu'ndi ti nuu'ndi miiⁿ ch'iⁿi chi cuáácú chí nuu'ndi cáávā ley miiⁿ chi cosa chi n'daacā. Ní cosa chi n'daacā miiⁿ ní mandamiento chi ch'iⁿi chi nguεε n'daacā chí nuū'ndī miiⁿ.

¹⁴ Deenu yú chi ley miiⁿ ní yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Naati 'úú ní saⁿ'ā yeⁿ'e in'yeendí 'cūū. 'Úú chi dinuu'ndí ni caneé maaⁿ poder yeⁿ'e nuu'ndi chi idiíⁿ nuu'ndi. ¹⁵ 'Úú nguéé deenú de'ε cáávā chi diíⁿ chiiⁿ chi diíⁿ. 'Úú nguéé diíⁿ chi neⁿ'é diíⁿ naati diíⁿ chi nguéé neⁿ'é diíⁿ ti nguéé neⁿ'é diíⁿ. ¹⁶ Ní nduuti chi nguéé neⁿ'é diíⁿ ní chííⁿ chí diíⁿ, tuu'mi ní deenú chí ley miiⁿ ní n'dai. ¹⁷ 'Tíicā nguéé 'úú chi diíⁿ, naati nuu'ndi chi caneé nduucú chííⁿ diiiⁿ chi dinuu'ndí. ¹⁸ Caati deenú chi maaⁿ 'úú chi cuerpo yeⁿ'é nguεε vεε mar 'áámá dendu'ū chi n'daacā. Cuaacu chí 'úú neⁿ'é diíⁿ chí n'daacā naati nguéé deenú táácā cuuvi diíⁿ chí n'daacā. ¹⁹ Dendu'ū chi n'dai chi neⁿ'é diíⁿ, nguéé diíⁿ naati chi nguéé n'daacā chi nguéé neⁿ'é diíⁿ, chííⁿ chí diíⁿ. ²⁰ Maaⁿ ní nduuti chí diíⁿ chí nguéé neⁿ'é diíⁿ, tuu'mi nguéé 'úú chí diíⁿ naati nuu'ndi ndúúcū poder yeⁿ'é chí caneé nduucú chííⁿ diiiⁿ chí dinuu'ndí.

²¹ Ní 'tíicā canee nduucú. Taachi neⁿ'é diíⁿ chí n'daacā miiⁿ, dámaāⁿ chí nguéé n'daacā canee nduucú. ²² Cuáácú chí neⁿ'é diíⁿ chiiⁿ chí ngaⁿ'ā ley yeⁿ'é Ndyuūs. ²³ Naati deenú chí vée táámá cosa na cuerpo yeⁿ'é chí nguéé neⁿ'é chí 'úú idiíⁿ cosa chí n'daacā tan'dúúcā chí nadacadiinúúⁿ chí diíⁿ. Chuū ní ley yeⁿ'e nuū'ndī chí vée na cuerpo yeⁿ'é. Ní 'úú caneé tan'dúúcā preso yeⁿ'e ley yeⁿ'e nuu'ndi. 'Tíicā 'úú.

24 Dé'ε chūúcā nndaachíi ye^{n'}é maaⁿ. ¿Du'ú cuuvi nadanguá^{n'}ai 'úú ye^{n'}e cuerpo ye^{n'}é chí diiⁿ chí 'cuūví cue^{n'}e daāⁿmaⁿ? 25 Maaⁿ ní 'úú ní ncā'a gracias Ndyuūs chí dámaaⁿ Ndyuūs cuuvi nadīnguá^{n'}ai yā 'úú cáāvā Jesucristo Señor ye^{n'}e yú. 'Úú ní dichíi'vē 'úú ley ye^{n'}e Ndyuūs ndúúcū núúⁿmáⁿ staāvā ye^{n'}é naati cuerpo ye^{n'}é ní ne^{n'}e dinuuⁿndi cáāvā ley ye^{n'}e nuuⁿndi chí canéé nduucú.

8

Vida chi véé cáāvā Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs

1 Maaⁿ ní 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí ye^{n'}e Señor Jesucristo nguéeé condenado yā. Ní 'ii^{n'}yāⁿ s'een nguéeé n'gεεtineé yā chí diíⁿ yā chíiⁿ chí ne^{n'}e cuerpo ye^{n'}e maáⁿ yā naati n'gεεtineé yā tan'dúúcā chí ne^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs. 2 Caati ley ye^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs chíiⁿ diiiⁿ chí véé vida cue^{n'}e daāⁿmaⁿ ye^{n'}e 'ii^{n'}yāⁿ chí ye^{n'}e Jesucristo. Ní diiiⁿ chí 'úú caneé libre ye^{n'}e nuuⁿndi chí diiiⁿ chí ch'íi cue^{n'}e daāⁿmaⁿ. 3 Ní Ndyuūs diíⁿ yā chíiⁿ chí nguéeé cuuvi diiiⁿ ley ye^{n'}e Moisés miiⁿ caati 'ii^{n'}yāⁿ ní duūvá yā na cuerpo ye^{n'}e yā. Ní Ndyuūs diíⁿ yā condenar nuuⁿndi chí véé na cuerpo ye^{n'}é 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e i^{n'}yeeⁿdí 'cūū taachi dicho'ó yā 'áámá n'dyá^{n'}ā Daiya yā ndúúcū cuerpo tan'dúúcā s'uuúⁿ cáāvā chí divíi yā nuūⁿndi ye^{n'}é 'ii^{n'}yāⁿ. 4 Ní chūū Ndyuūs diiⁿ yā cáāvā chí s'uūuⁿ cuuvi ch'εεtinee yú tan'dúúcā chí nga^{n'}a ley miiⁿ ti ye^{n'}e Espíritu N'dai s'uuúⁿ. Ní nguéeé diiⁿ yú chíiⁿ chí ne^{n'}e maaⁿ cuerpo ye^{n'}e yú ti diiⁿ yú tan'dúúcā chí ne^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs.

5 'Iiⁿyāⁿ chi n'gεεtinée yā ní diíⁿ yā chi neⁿe maaⁿ cuerpo yeⁿé yā nacadiinúúⁿ yā ní diíⁿ yā dendu'ū chi neⁿé yā. 'Iiⁿyāⁿ chi yeⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs nadacadiinúúⁿ yā ní diíⁿ yā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs. 6 Ní 'iiⁿyāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā ní diíⁿ yā de'ε chi cuerpo yeⁿé maán yā neⁿe, ní 'cuūvi yā cueⁿe daāⁿmaⁿ naati 'iiⁿyāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā ní diíⁿ yā dendu'ū chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs ní vεε vida cueⁿe daāⁿmaⁿ yeⁿe yā ní n'gεεtinée yā ndúúcū vaadi 'diiíⁿ. 7 'Iiⁿyāⁿ chi nadacadiinúúⁿ yā dendu'u chi yeⁿe cuerpo yeⁿé yā, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿé Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ ti nguée neⁿé yā diíⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ, ní nguée cuuvi diíⁿ yā. 8 Ní cáávā chuū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi diíⁿ yā tan'dúúcā chi neⁿe cuerpo yeⁿe yā Ndyuūs nguée inee yiinú yā chííⁿ chí diíⁿ yā.

9 Naati maaⁿ ní ndís'tiī nguée diíⁿ nī tan'dúúcā chi neⁿe cuerpo yeⁿe maán nī naati diíⁿ nī tan'dúúcā chi neⁿe Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs ti maaⁿ ní Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs cánée yā ndúúcū ndís'tiī. Ní nduuti chi 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguée cánée yā ndúúcū Espíritu yeⁿé Cristo, tuu'mi ní 'iiⁿyāⁿ 'cūū nguée yeⁿe Cristo 'iiⁿyāⁿ. 10 Ní nduuti chi ndís'tiī ní yeⁿe Cristo ndís'tiī, 'áará chi cuerpo yeⁿé nī cuuvi n'diī cucáávā nuuⁿndi yeⁿé nī, tuu'mi ní can-duuchí nī cáávā Espíritu N'dai yeⁿe Ndyuūs miiⁿ caati Ndyuūs diíⁿ yā aceptar ndís'tiī chi yeⁿé yā ndís'tiī. 11 Ní ndúúti chi cánée nī ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs, Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs chi nadacuéⁿ yā Cristo yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ'ā, tuu'mi ní maaⁿ Ndyuūs miiⁿ chi nadacuéⁿ yā Cristo caⁿ'a yā chi té yā cáávā Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs chi

canéé nduucú nī vida ngai na cuerpo ye^{n'}é nī chi 'āā n'díí.

¹² Ní cáávā chuū, ndís'tiī hermanos ye^{n'}é, véé chi canéé chi diiⁿ yú naati nguée 'cuεεtinee yú ní nguée diiⁿ yú tan'dúúcā chi ne^{n'}e cuerpo ye^{n'}e yú. ¹³ Caati ndúúti chi diiⁿ yú tan'dúúcā chi ne^{n'}e cuerpo ye^{n'}e maaⁿ yú, tuu'mi ní cuuvi 'cuūvi yú cue^{n'}e daāⁿmaⁿ. Naati nduuti chi nguée diiⁿ yú cuenta chi diiⁿ cuerpo ye^{n'}e yú, tuu'mi ní cáávā Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs chi canee ndúúcu yú 'cuεεtinee yú.

¹⁴ Ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs nga^{n'}a yā chi cuuvi diiⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'een ní daiya Dendyuūs 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁵ Ní Ndyuūs 'āā tee yā s'uuúⁿ Espíritu N'dai ye^{n'}é yā nguée cáávā chi diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ ye^{n'}é yā chi di'va'a yú ley cáávā chi condenado yú taama vmné^{n'}ēe naati cáávā chi s'uuúⁿ ní daiya Ndyuūs s'uuúⁿ. 'Íícú cucáávā Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs ní s'uuuⁿ ní cuuvi caa^{n'}maⁿ yú: N'diī, Ndyuūs ní Chiidá. ¹⁶ Ní maaⁿ Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs nga^{n'}á yā ndúúdu cuaacu ndúúcū espíritu ye^{n'}e yú chi s'uuūⁿ ní daiya Dendyuūs s'uuúⁿ. ¹⁷ Ní nduuti chi s'uuūⁿ ní daiyá Ndyuūs s'uuūⁿ, tuu'mi ní véé chi cuuvi ye^{n'}e yú chi Ndyuūs ca^{n'}a yā chi téé yā s'uuúⁿ. Ní cuta'a yú chi cuuvi ye^{n'}e yú ndúúcū Cristo maáⁿ yā nduuti chi s'uuūⁿ ní 'cueenu yú cuuvi maaⁿ cáávā chi ye^{n'}e Cristo s'uuúⁿ. Cuayiivi ní véé parte ye^{n'}e yú ndúúcū Cristo ndúúcū vaadī dεεve n'dái taavi ye^{n'}é yā.

¹⁸ Maaⁿ ní inadacadiinúúⁿ chí dendu'ū chi n'geenu yú ngii maaⁿ nguée dé'ē vεε chí ch'εεte nguée tan'dúúcā dendu'ū chi dεεve ca ní ch'εεte ca chí Ndyuūs 'cuu^{n'}míⁿ yā s'uuúⁿ. ¹⁹ Tanducuén'e

yeⁿe iⁿ'yeeⁿdī chi din'dái Ndyuūs cuáácú cunee
 ngiinu tiempo chi cuuvi n'diichi 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi
 daiya Ndyuūs. ²⁰ Caati tanducuén^{'ē} chi din'dái
 Ndyuūs ndāā nguuvī chi 'āā ntéé n'daacā. Ní
 nguée cucáāvā chi maāⁿ néⁿ'e naati cucáāvā chi
 Ndyuūs neⁿ'é yā chi 'tíicā. Ní maaⁿ ní tanducuén^{'ē}
 tiempo miiⁿ ní tanducuén^{'ē} dendu'ū cunee ngiinu
 chi Ndyuūs diíⁿ yā chi canée n'daacā cáāvā yeⁿ'ē.
²¹ Ní tanducuén^{'ē} chi din'dái Ndyuūs canée chi
 natuuvíí. Naati ndāā tiempo chi nguée natúúvíí
 caati véé parte yeⁿ'ē ndúúcū libertad chí n'dai taavi
 chi yeⁿ'ē 'iⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi daiyá Dendyuūs. ²² Ní
 s'uūuⁿ ní deenu yú chi ndíí nguuvī maaⁿ tandu-
 cuén^{'ē} chi din'dái Ndyuūs ní n'gai ya'āī ngεεcū
 yeⁿ'ē tan'dúúcā 'áámá n'daataá ndúúcū vaadī ya'ai
 yeⁿ'ē chi 'cundiyáaⁿ daiya tá. ²³ Ní nguée dámaāⁿ
 tanducuén^{'ē} chi din'dái Ndyuūs ní n'gái ya'āī naati
 'tiicá ntúūⁿ s'uuúⁿ n'geenu yú ngii. 'Áará chi canee
 yú ndúúcū Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs chi Ndyuūs
 datee yā s'uuúⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ sta'a yú yeⁿ'é
 Ndyuūs. Ní 'cueenu taavi yú cuuvi 'naaⁿ chi canée
 ngiinu yú tiempo chi Ndyuūs cuta'á yā s'uūuⁿ chi
 daiyá Ndyuūs s'uuúⁿ. Ní nanguaⁿ'ái yā s'uūuⁿ yeⁿ'e
 cuerpo yeⁿ'e yú chi véé maaⁿ. Ní 'āā ntéé véé cuerpo
 ndíicuū yeⁿ'e yú naati véε cuerpo chí ngai yeⁿ'e yú.
²⁴ Ní s'uuúⁿ nguaⁿ'ai yú cáāvā chi canee ngiinu yú
 chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi téé yā s'uuúⁿ. Nduuti chi
 'āā inaaⁿ yú dε'ē chi canee ngiinu yú 'āā ntéé canee
 ngiinu yú yeⁿ'ē. Chííⁿ chi 'āā inaaⁿ 'iⁿ'yāⁿ 'āā ntéé
 canée ngiinu yā yeⁿ'ē. ²⁵ Naati nduuti chi canée
 ngiinu yú chi 'āā cuée snaaⁿ yú canée chi cunee
 ngiinu yú ndúúcū 'víich'εetíínūⁿ.

26 Ní Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs nnginnée yā s'uūuⁿ taachi dúu^{vā} yú. S'uuúⁿ nguéeⁿ deenu yú táácā canée chí caa^{n'}maⁿngua'a yú tan'dúú^{cā} chí Ndyuūs ne^{n'}é yā, ní maaⁿ ní Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs inneé yā s'uuúⁿ taachi nga^{n'}angua'a yú nanááⁿ Ndyuūs taachi n'gai ya'ái yā ní nguéeⁿ cuuvi caa^{n'}maⁿ yú chuū ndúú^{cū} nduudu. 27 Ní Ndyuūs chí n'diichí yā staava ye^{n'}e yú deenú yā chí nada-cadiinuⁿ Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs caati Espíritu N'dai ye^{n'}e Ndyuūs ngiica yā dámaāⁿ ye^{n'}e chí ne^{n'}e Ndyuūs ní cáávā 'ii^{n'}yāⁿ chí ye^{n'}e Ndyuūs.

Cuchεε ca yú ye^{n'}e nducuén'ē

28 Ní deenu yú chí Ndyuūs diíⁿ yā chí tanducuén'ē chí chó'ōo ye^{n'}e s'uūuⁿ chí ye^{n'}e s'uūuⁿ ní cáávā chí n'daaca ye^{n'}e yú caati ne^{n'}e yú Ndyuūs. Ní Ndyuūs yaa'ví yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí cuuvi ye^{n'}é yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een. 29 Ní Ndyuūs ndεε^{vε} yā 'ii^{n'}yāⁿ chí cuuvi ye^{n'}é yā ní diví yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een lado ye^{n'}é yā ndii vmnááⁿ vmnaaⁿ caati 'ii^{n'}yāⁿ s'een cuuvi daiyá yā tan'dúú^{cā} Daiyá yā Jesucristo. Ní 'íícú Cristo chí Daiya Ndyuūs ní Daiyá yā vmnááⁿ vmnaaⁿ nguaaⁿ n'deee n'dái vi'i yā.

30 Ní 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí Ndyuūs chíndεε^{vε} yā ndíí vmnááⁿ vmnaaⁿ Ndyuūs yaa'ví yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí cuuvi ye^{n'}é yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een. Ní yaa'ví yā 'ii^{n'}yāⁿ chí sta'á yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuūs chí sta'a yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een chí cuuvi ye^{n'}é yā ní cuayiivi dich'εε^{té} yā 'ii^{n'}yāⁿ s'een.

31 ¿Dé'ε cuuvi caa^{n'}maⁿ yú ye^{n'}é dendú'ū s'een? Dámaāⁿ cuuvi caa^{n'}maⁿ yú chuū. Nduuti chí Ndyuūs canée yā ndúú^{cū} s'uuúⁿ, ¿du'ū cuchéeⁿ cūnee contra ye^{n'}e s'uuúⁿ? 32 Ní Ndyuūs nguéeⁿ

diya'āi 'íinu yā Daiya yā cáávā s'uuún naati dicho'ó yā Daiyá yā caati ch'íi Daiya yā caavā nducyaaca s'uuún. Ní nduuti chi 'tíicā díiⁿ yā ndúúcū Daiya yā, ¿'áá nguée tee Ndyuūs tanducuéⁿē s'uuún daama ndúúcū Daiyá yā ní n'deee n'dái yeⁿē? ³³ ¿Dú'ū cuuvi caaⁿmaⁿ nuuⁿndi yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi Ndyuūs ndεεε yā? Ndyuūs maáⁿ yā díiⁿ yā acceptar 'iiⁿyāⁿ chi yeⁿé yā. ³⁴ ¿Dú'u tuu'mi cuuvi díiⁿ yā condenar s'uuún? Cristo ní 'iiⁿyāⁿ chi ch'íi yā cáávā nuuⁿndi yeⁿe yú ní nduuchí yā yeⁿe nguaaⁿ tinaⁿā. Ní maaⁿ ní Cristo canee yā na lado yeⁿe honor yeⁿē Chiidá yā. Ní ngaⁿ'angua'á yā cáávā s'uuún. ³⁵ ¿Du'ū cuuvi divíi yā s'uūuⁿ yeⁿe Cristo chi neⁿé yā s'uuún? ¿'Áá chiiⁿ chi n'geenu yú ngii, 'áá cuuvi nadivíi s'uūuⁿ, o dendu'ū chi diiiⁿ chi idi'vaachi yú o dendu'ū chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ chi 'cueenu yú cuuvi o taachi cuuví cuiica yú o taachi 'āā ntée catecai yú o cáánda yeⁿe yú o taachi ch'iiⁿ'nún yā s'uūuⁿ ndúúcū machete chi 'uūvī lados 'caāiⁿ? ¿'Áá cuuvi diiiⁿ nducuéⁿē chuū nadivíi s'uuún ná vaadī neⁿe yeⁿe Cristo? Nguée cuuvi. ³⁶ 'Tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿé Ndyuūs:

Cáávā chi s'uuún ní yeⁿe di s'uuún nuuⁿmaⁿ ngu-
uvi canee yú listo chi 'caaⁿnúⁿ yā s'uuún
cáávā di. Ní 'iiⁿyāⁿ diiⁿ cuenta yā chi s'uuún
tan'dúúcā 'iiti cuūchī chi caⁿ'á yā 'caaⁿnuⁿ
yā, 'tíicā s'uuún.

³⁷ Naati yeⁿe nducuéⁿē dendu'ū cuchεε cá yú cáávā Cristo chi dinéⁿe yā s'uuún. ³⁸ 'Tíicā 'úú ní deenú chi cuaacu chi mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguée cuuvi divíi yā s'uūuⁿ yeⁿe Ndyuūs chi dinéⁿe yā s'uuún. Ndíí nguée ndúú vaadī n'gii, ndíí nguée

ndúú chi cunduūchi yú, ndíí nguée ndúú ángeles, ndíí nguée ndúú espíritus chi ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ ndúúcū poder yeⁿ'e espíritus, ndíí nguée ndúú dendu'ū chi véé maaⁿ, ndíí nguée ndúú dendu'ū chi cuchii, ³⁹ ndíí nguée ndúú yeⁿ'e chi véé chí na yáácú, ndíí nguée ndúú yeⁿ'e chi véé ndii na yáanūuⁿ, ndíí nguée ndúú táámá naaⁿ chi véé, tanducuén'ē chuū nguée cuuví divíi s'uuúⁿ yeⁿ'e Ndyuūs chi dinéⁿ'e yā s'uuúⁿ caati s'uuúⁿ ní yeⁿ'e Jesucristo s'uuúⁿ.

9

Ndyuūs ndεενε yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel chí judíos chi cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yā

¹ 'Úú Pablo ní ngaⁿ'á nduudu cuaacu ti 'úú ní yeⁿ'é Cristo 'úú, ní nguée ngaⁿ'á nduudu yaadi. Chííⁿ chi nadacádiinúúⁿ na staava yeⁿ'é ní yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Cáávā chuū cuaacu niiⁿnyúⁿ deenú chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu. ² Neené ndaachíí yiinú ní neené ya'ai staava yeⁿ'é cáávā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é, ³ ndíí chi 'úú maáⁿ nen'é chi cuneé condenado 'úú ní caneé 'aama lado yeⁿ'e Cristo nduuti chi chíiⁿ cuuví dííⁿ, ní cuuví 'cuεεtinéé n'daacā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é, ní cuuví yā yeⁿ'e Cristo 'iiⁿ'yāⁿ. ⁴ 'Iiⁿ'yāⁿ s'een ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel. Ní Ndyuūs sta'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'een chi cuuvi daiyá yā. Ní Ndyuūs chí dεενε n'dáí taavi ca canée yā nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'een. Ní dííⁿ yā 'áámá compromiso ndúúcu yā. Ní ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ s'een ley yeⁿ'é yā chi ley yeⁿ'e Moisés. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'een canée yā ndúúcū ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yaácū ní ndúúcū compromiso yeⁿ'é Ndyuūs chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi

ca'a yā 'ii'n'yān s'een. ⁵ Ní 'ii'n'yān s'een ní daiya chiida yú cuáán vmnaaⁿ ní ye'n'e ndaata 'ii'n'yān s'een. Ní ye'n'e ndaata 'ii'n'yān s'een Cristo ní ndaa yā ndúúcū cuerpo tan'dúúcā 'ii'n'yān s'een. Ní Cristo miiⁿ ní Ndyuūs, ní ch'εεε taavi yā ye'n'e nducuén'ē. Cuen'e daāⁿmaⁿ dich'εεε yú Ndyuūs. 'Tíicā.

⁶ 'Úú nguéeⁿ ngaⁿ'á chi compromiso chi ngaⁿ'a Ndyuūs nanááⁿ 'ii'n'yān Israel chí nguéeⁿ dichíí'vē. N'daācā ca chi ngaⁿ'á chi nducyaaca 'ii'n'yān ye'n'e ndaata Israel miiⁿ cuaacu chi nguéeⁿ ye'n'e 'ii'n'yān Israel. ⁷ Naati nguéeⁿ nducyaaca 'ii'n'yān ye'n'e ndaata Israel ní daiya Abraham 'ii'n'yān. Naati 'túúcā ngaⁿ'a Ndyuūs: Dii Abraham, cáávā saⁿ'ā daiya di chi nguuví Isaac véé 'ii'n'yān ye'n'ē di cuayiivi. ⁸ Ní cáávā nduudu chi ngaⁿ'a Ndyuūs cuuvi deenú chi mar 'áámá 'ii'n'yān cuuvi daiya Ndyuūs cáávā chi ch'iindiyáaⁿ yā na ndaata ye'n'é Abraham. Nguεε 'tíicā. 'Ii'n'yān s'een ní daiya Dendyuūs nduuti chi cucáávā compromiso ye'n'e Ndyuūs, 'ii'n'yān s'een cuaacu chi daiyá Ndyuūs. ⁹ Nduudú 'cūū nduudu chi canéeⁿ nguūⁿ ye'n'ē compromiso miiⁿ chi Ndyuūs ca'a yā Abraham: Tiempo chi ch'i'n'í, 'úú nndaá ní ch'i'n'í poder ye'n'é ní Sara chi n'daataá ye'n'ē di ní 'cuundi 'aama daiya tá.

¹⁰ Ní nguéeⁿ dámaaⁿ chuū. Nduu 'uuví daiya tán'ā Rebeca miiⁿ ní cuaāchī. Ní nguuví yā Esaú ndúúcū Jacob ní ye'n'ē 'áámá chiidaá ní chiidá yā ní Isaac chi ye'n'e ndaata ye'n'e 'ii'n'yān vmnáán vmnaaⁿ ye'n'e yú. ¹¹⁻¹³ Ní taachi daiyā Rebeca miiⁿ chi cuaāchí 'āā cuéeⁿ 'cuεεtiyáaⁿ yā ní 'āā cuéeⁿ diíⁿ yā cosa chi n'daacā o cosa chi nguéeⁿ n'daāca, Ndyuūs yaa'ví yā tán'ā Rebeca miiⁿ 'tíicā: Daiya di chí saⁿ'ā vmnaaⁿ

chí Esaú diín sa servir daiya di chi sa'nā chí cuchii cuayii vi chi Jacob. Ní chuū ní tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ naachí Ndyuūs nga'n'a yā 'tíicā: 'Úú dine'n'é sa'n'a Jacob miiⁿ, naati sán'ā Esaú miiⁿ 'úú nguéé ne'n'é. Déenu yú chi canéé cuaacu chi Ndyuūs cuuvi ndεενε yā 'āā du'ú nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ chi ne'n'e yā tan'duucā chi ne'n'e yā. Ní cuuvi yaa'vi yā 'iiⁿyāⁿ chi ne'n'é yā yaa'ví yā chi cuuvi ye'n'e yā. Ní nguéé diín yā cuenta chiiⁿ chi diín 'iiⁿyāⁿ chi yaa'ví yā. Ní ndεενέ yā Jacob.

14 ¿De'ē cuuvi caa'n'maⁿ s'uūuⁿ ye'n'e chi diín Ndyuūs? ¿'Áá diín Ndyuūs cosa chi nguéé cuaacu? Nguéé mar 'áámá naaⁿ. 15 Ndyuūs ní ca'n'a yā chii yā Moisés miiⁿ 'tíicā: 'Úú ní ya'ái cáávā 'iiⁿyāⁿ chi 'úú ne'n'é chi ca'n'á chí ya'ái ye'n'e yā; ní 'úú ya'āi 'iinú cáávā 'iiⁿyāⁿ chi 'úú ne'n'é chi ca'n'á chí ya'āi 'iinú cááva yā. 16 Maaⁿ ní nguéé tan'dúúcā chi 'iiⁿyāⁿ s'een ne'n'é yā o diín yā chi cuuvi ye'n'é Ndyuūs 'iiⁿyāⁿ, naati dámaāⁿ tan'dúúcā chi Ndyuūs ya'ai 'iinú yā caava 'āā du'ú nūuⁿ chi ne'n'é yā chi cuuvi ye'n'é yā. 17 Ní canéé nguūⁿ na libro ye'n'e Ndyuūs taachi Ndyuūs yaa'vi yā rey ye'n'e yán'āa Egipto 'tíicā: Dii Faraón, 'úú s'neén dii rey caati 'úú cuuvi 'cuuⁿmín poder ye'n'é cucáávā dii. Ní 'iiⁿyāⁿ ye'n'e núúⁿmán íⁿ'yeendī cuuvi déénú yā chi duuchí ní caa'n'mán yā chi duuchí. 18 Ní 'tíicā diín Ndyuūs. Ya'ái yā cáávā 'iiⁿyāⁿ s'een chi maán yā ne'n'é yā, ní 'tiicá ntúūⁿ Ndyuūs dichεεchí yā staava ye'n'e 'iiⁿyāⁿ s'een chi maán yā ne'n'é yā dichεεchí yā.

19 Tuu'mi ní 'aamá nī ca'n'a nī chī nī 'úú 'tíicā: Nduuti chi 'tíicā, ¿de'ε cúúvī chi Ndyuūs nga'n'á yā chi nuuⁿndi ní ye'n'e sa'n'ā? Ní ¿dú'u cuuvi diín

cosa chi contra yeⁿ'e chi Ndyuūs neⁿ'é yā chi diiⁿ?
 20 'Úú ní ngaⁿ'á ngī díí saⁿ'ā: ¿Dú'ú dii chí díí cuuvi
 n'guεεcútaⁿ'a di yeⁿ'é Ndyuūs? ¿'Áá cuaacu chi
 'áámá 'cúutī yeⁿ'é íncheētī cuuvi caaⁿ'maⁿ ndúúcū
 'iīⁿ'yāⁿ chí din'dái yā 'cúutī mīiⁿ ní caaⁿ'maⁿ 'tíicā:
 ¿De'ē cúúvī chí din'dái nī 'úú 'túúcā? 21 Deenu yú chí
 'iīⁿ'yāⁿ chí din'dái yā 'cúutī cuuvi din'dái yā yeⁿ'e
 íncheētī tan'dúúcā chí neⁿ'é yā din'dái yā. Cuuvi
 din'dái yā yeⁿ'e 'áámá taaⁿ íncheētī 'uūvī 'cúutī,
 'áámá chí yaⁿ'ai chíí'vē ní táámá chíi nguéeⁿ yaⁿ'ai
 chíí'vē.

22 Ní 'tiicá ntúūⁿ chí diiⁿ Ndyuūs. Ndyuūs neⁿ'é
 yā 'cuuⁿ'mīⁿ yā 'iīⁿ'yāⁿ táácā cuuvi diiⁿ yā castigar
 'iīⁿ'yāⁿ ní ch'iīⁿ'í yā poder yeⁿ'é yā. Ní n'dee 'náán
 tiempo Ndyuūs cheé yā ndúúcū vaadī ngīnu yeⁿ'é
 yā ndúúcū 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí nguéeⁿ n'daacā idiīⁿ yā.
 Ní Ndyuūs canéé chí diiⁿ yā castigar 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.
 Ní Ndyuūs dituūví yā 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. 23 Ní Ndyuūs
 neⁿ'é yā ch'iīⁿ'í yā s'uūūⁿ chí cheεε ca vaadī δεεε
 taavi yeⁿ'é yā ní nééné ya'ai 'iīnū yā cááva s'uūūⁿ.
 Ní ndīi vmnááⁿ vmnaaⁿ diiⁿ yā chí s'uuúⁿ ní véé
 parte yeⁿ'e yú ndúúcū yā ndúúcū δεεε taavi ca
 yeⁿ'é yā. 24 Ní Ndyuūs yaa'ví yā s'uūūⁿ chí cuuvi
 yeⁿ'é yā s'uūūⁿ, náⁿ'ā s'uūūⁿ chí 'iīⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ
 chí judíos s'uūūⁿ ní tanáⁿ'a s'uūūⁿ chí nguéeⁿ 'iīⁿ'yāⁿ
 Israel s'eeⁿ chí judíos s'uuúⁿ. 25 Tan'dúúcā chí
 canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi dinguūⁿ
 profeta Oseas ní Ndyuūs ngaⁿ'á yā 'tíicā:

'Iīⁿ'yāⁿ chí nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é, 'úú yaa'ví
 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí cuuvi yeⁿ'é; 'iīⁿ'yāⁿ chí nguéeⁿ
 dineⁿ'é vmnááⁿ ti nguéeⁿ 'iīⁿ'yāⁿ yeⁿ'e 'úú
 maaⁿ ní ngaⁿ'á 'iīⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí neené neⁿ'é

'iɪn'yān s'eeⁿ.

26 Ní lugar mǐíⁿ nūuⁿ naachi Ndyuūs caⁿ'a yā chi yā
'iɪn'yān s'eeⁿ 'túúcā: Ndís'tiī ní nguée 'iɪn'yān
yeⁿ'é ndís'tiī, mǐíⁿ nūuⁿ ní ngaⁿ'á 'iɪn'yān s'eeⁿ
ní chi duuchi yā daiya Dendyuūs chí candu-
uchi.

27 Ní saⁿ'a profeta Isaías caⁿ'a sá yeⁿ'e 'iɪn'yān Is-
rael 'tíicā: 'Áará chí 'iɪn'yān yeⁿ'e ndaata Israel ní
n'deee n'dái yā tan'dúúcā yáⁿ'āa ndúútí yeⁿ'é yiicu
dámaāⁿ n'duu'vi núúⁿ yā nnguaⁿ'ai yā. 28 Ní Señor
Ndyuūs diíⁿ yā chi cuuvi cuaacu nduudu chi 'āā
caⁿ'a yā yeⁿ'e yáⁿ'āa 'cūū ní nuuⁿ diíⁿ yā nducuéⁿ'ē.

29 Ní 'tíicā ngaⁿ'a profeta Isaías cuaaⁿ vmnaaⁿ:

Nduuti chi Señor chi ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e
nducuéⁿ'ē nguée s'neéⁿ yā 'iɪn'yān yeⁿ'e
yú ndúúcu yú, tuu'mi ní s'uuúⁿ canee yú
tan'dúúcā nducyáácá 'iɪn'yān yeⁿ'e yáāⁿ
Sodoma ndúúcū yáāⁿ Gomorra chí ch'iī
yā cucáāvā nuuⁿndi yeⁿ'é yā. 'Tíicā s'uuúⁿ.

*Yeⁿ'e 'iɪn'yān Israel s'eeⁿ ní yeⁿ'é nduudu cuaacu
yeⁿ'é evangelio*

30 ¿Dé'ē cuuvi caaⁿ'maⁿ yú tuu'mi? 'Tíicā cuuvi
caaⁿ'maⁿ yú. 'Iɪn'yān chí nguée yeⁿ'e ndaata Israel
chí judíos 'iɪn'yān s'eeⁿ nguée in'nuúⁿ yā Ndyuūs ní
nguée diíⁿ yā chí canee n'daāca yā nanáāⁿ Ndyuūs.
Naati cuayiivi mǐíⁿ ní 'iɪn'yān s'eeⁿ canee n'daāca
yā nanáāⁿ Ndyuūs cáāvā chí i'téenu yā Ndyuūs.
Ní Ndyuūs diíⁿ yā aceptar 'iɪn'yān s'eeⁿ chí yeⁿ'é
yā 'iɪn'yān s'eeⁿ. 31 Nguée 'tíicā ndúúcū 'iɪn'yān chí
yeⁿ'e ndaataá Israel. Caneé yā ndúúcū ley yeⁿ'e
Moisés chí cuuvi diiⁿ chí n'daacā caneé yā nanáāⁿ
Ndyuūs. Ní 'áará chí neⁿ'é yā caneé n'daacā nanáāⁿ

Ndyuūs naati nguée cuuvi diín yā cumplir chiiⁿ chi ngaⁿ'a ley miiⁿ. ³² ¿De'ē cúúvī chi 'tíicā? 'Tíicā canee, caati 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel nguée n'daacā canee yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā ntiiⁿnyuⁿ chi diíⁿ yā cáávā ley yeⁿ'é yā, ní nguée neⁿ'é yā cu'téenu yā Jesucristo. Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ canee tan'dúúcā chi candéē ca'a yā ná tuūu chi Jesucristo chi diíⁿ chí indεε ca'a 'iiⁿ'yāⁿ. ³³ Ní 'tíicā canée nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs yeⁿ'e tuūu miiⁿ:

'Úú Ndyuūs ní cu'neéⁿ na yáāⁿ Sión 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chi Jesucristo chi nguuvi tuūu chi cuundεε ca'a 'iiⁿ'yāⁿ ní tuūú miiⁿ ní 'áámá tuūú ch'εεεε chi diiiⁿ chi cundεεεε 'iiⁿ'yāⁿ; ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi cu'téenu yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ, nguée cuuvi 'cuináaⁿ yā.

10

¹ Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, neⁿ'é ndúúcū núúⁿmán staava yeⁿ'é chi nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ Israel yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é cuuvi nnguaⁿ'ai yā. Ní 'úú ní ngaⁿ'angua'á cááva yā. ² Deenú chi cuaacu chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaataá yeⁿ'é ní neⁿ'é yā dich'εεεε cá yā Ndyuūs naati nguée diíⁿ yā tan'dúúcā chi neⁿ'e Ndyuūs caati nguée déenu yā táácā cuuvi diíⁿ yā. ³ Ní nguée déenu yā táácā Ndyuūs diíⁿ yā aceptar 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ. Ní diíⁿ yā chεε chi nadacádíínuuⁿ yā chi n'daacā. Ní nguée neⁿ'é yā diíⁿ yā tan'dúúcā chi Ndyuūs neⁿ'e yā chi diíⁿ yā caati n'daacā canee yā nanááⁿ Ndyuūs. ⁴ Ní taachi ndaā Cristo diíⁿ yā chi 'āā vi'í cá ley yeⁿ'e Moisés. Ní maaⁿ ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ n'daacā canee yā nanááⁿ Ndyuūs.

5 Ní Moisés miiⁿ dinguuⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'é yā canee n'daāca yā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi diíⁿ yā chi ngaⁿ'a ley miiⁿ. 'Tíicā dingúⁿ yā: 'Iiⁿ'yāⁿ chi diíⁿ yā tanducuéⁿ'ē dendu'ū chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e Moisés canduuchí yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ cucáávā ley miiⁿ. 6 Naati chuū ní ngaⁿ'a yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi canee n'daacā nanááⁿ Ndyuūs cáávā chi i'téenu yā Jesucristo. Díí nguéeⁿ ngaⁿ'a di na staava yeⁿ'e di 'tíicā: ¿Du'u caⁿ'ā na va'ai cheⁿti nguuví? Taachi ngaⁿ'a di 'tíicā, nadicua'ái di Cristo yeⁿ'é va'āi cheⁿti nguuví. 7 Ní nguéeⁿ caaⁿ'maⁿ di na staava yeⁿ'é di 'tíicā: ¿Du'ū cuuvi caⁿ'á yā iⁿ'yeēⁿdī chí yāanūⁿ tan'dúúcā chi cheⁿ'e Cristo? Taachi diiⁿ di 'tíicā, diiⁿ di chí Cristo nadacuéeⁿ yā yeⁿ'é nguaaⁿ tináⁿ'ā. 8 Chuū chí canee chí caaⁿ'maⁿ yú: Nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs 'āā niiⁿnuúⁿ canee yeⁿ'é nī ní canee na cheendí nī ní canee na staava yeⁿ'é nī. Nduudu cuaacu miiⁿ ní nduudu chí ngaⁿ'á 'nū nanááⁿ ndís'tiī cááva chí cuuvi cu'téenu nī. 9 Nduuti chí caaⁿ'máⁿ nī ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'a nī 'tíica chí Jesús miiⁿ chííⁿ chí 'iiví nī ní i'téenu nī ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī chí Ndyuūs nadicuéeⁿ yā Cristo miiⁿ yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā, tuu'mi ní díí nanguáⁿ'ai di. 10 Canée chí cu'teenú nī ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'e nī ní Ndyuūs cuaáⁿ yā ndís'tiī. Canée chí caaⁿ'máⁿ nī ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'á nī chí i'téenu nī Jesucristo ní cuuvi nanguaⁿ'ai nī.

11 Ní canée nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā: Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chí cu'téenu yā Cristo nguéeⁿ cuuví 'cuináaⁿ yā. 12 Nguéeⁿ n'dáaⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanáⁿ'ā naciones. Maaⁿ Señor Jesucristo miiⁿ ní maaⁿ Señor yeⁿ'e nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ. Ní Señor miiⁿ itée yā yeⁿ'e

nducuén'ē chi n'dai ye'n'é yā nducyaaca 'ii'n'yān chi nga'n'angua'á yā nanáán Ndyuūs cáávā chi duuchi yā. ¹³ Caati 'tíicā canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs: Nducyáácá 'ii'n'yān chi nga'n'a yā ngii yā: “N'díi Señor Jesucristo ye'n'é,” ní cuuví nanguan'ai yā. ¹⁴ ¿Táácā cuuvi caa'n'mán yā ndúúcū Señor mii'n nduuti chi nguεε i'téenu yā 'ii'n'yān? ¿Ní táácā cuuvi cu'téenu yā ye'n'é 'áámá 'ii'n'yān chi nguée n'giindiveén yā ye'n'e yā? ¿Ní táácā cuuvi caandiveén yā nduuti chi nguée 'aama 'ii'n'yān chi caa'n'mán yā nduudu cuaacu ye'n'e Ndyuūs? ¹⁵ ¿Ni táácā cuuvi caa'n'mán yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs mii'n nduuti chi nguée du'ū vεε dicho'ó? 'Tíicā canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs: De'ε chúúcā n'daacā chi ndaā 'ii'n'yān s'een chi candée yā nduudu cuaacu ye'n'e vaadī 'diīn ni nga'n'á yā nduudu ngai ye'n'é Cristo.

¹⁶ Naati nguée nducyaaca 'ii'n'yān i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'é Cristo. Ní tan'dúúcā chi nga'n'a profeta Isaías ndii cuáán vmnaa taachi nga'n'a 'tíicā: N'díi Señor, ¿dú'ū i'téenu nduudu cuaacu chí nga'n'a cuaacu yú? ¹⁷ 'Tíicā tuu'mi, 'ii'n'yān i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'e Jesucristo cáávā chi n'giindiveén yā nduudu mii'n, ní n'giindiveén yā nduudu cuaacu ye'n'e Cristo.

¹⁸ Naati 'úú itinguuneén ndís'tiī: ¿'Áá cuaacu chi nguée n'giindiveén yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs? Cuaacu chi n'giindiveén yā. 'Tíicā canéé nguūn na libro ye'n'é Ndyuūs:

Nduudu cuaacu chi nga'n'a yā, nga'n'a yā na núúnmán í'nyeedī. Ní nduudu ye'n'e yā ní nga'n'a yā ní ndíi núúnmán cuaa chi ya'n'ai ca ye'n'é í'nyeedī.

19 Táamá vmnéⁿēe itiinguuneéⁿ ndís'tiī: ¿'Áá nguéeⁿ diín cuenta 'iīⁿyāⁿ Israel chi judíos s'eeⁿ yeⁿ'e nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs? Moisés miiⁿ, 'iīⁿyāⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ nguεεcuneé yā yeⁿ'e chuū, ní 'tíicā canéé nguūⁿ:

'Úú ní diíⁿ chi cuuvi nngueé nī yeⁿ'e 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e táamá nación chi nguéeⁿ véé nación yeⁿ'é Ndyuūs. 'Úú ní diíⁿ chi nduuví táaⁿ nī ndúúcū 'iīⁿyāⁿ chi nguéeⁿ yeⁿ'é chí yeⁿ'e táamá nación caati caⁿ'á diíⁿ cosa chi n'daacā nduucú yā.

20 Ní profeta Isaías miiⁿ claro ca chi ngaⁿ'á yā ndúúcū nduudú 'cūū. Ndyuūs ngaⁿ'á yā 'tíicā:

'Iīⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'nuún yā 'úú ní indaacá yā 'úú. 'Iīⁿyāⁿ chi nguéeⁿ itiinguuneéⁿ yā yeⁿ'é, 'úú ní ch'iīⁿ'í maáⁿ 'úú nanáaⁿ yā.

21 Ní taachi Isaías miiⁿ ngaⁿ'a yā nanáaⁿ 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel, 'tíicā ngaⁿ'a yā: Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā: Nguuvi nguuvi n'doó ta'á ní yaa'ví 'iīⁿyāⁿ chi nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é. Ní chεεchi staava yeⁿ'é yā.

11

'Iīⁿyāⁿ yeⁿ'e Israel chí nanguán'ai yā

1 Maaⁿ ní intíinguuneéⁿ ndís'tiī: ¿'Áá diíⁿ Ndyuūs chi s'neéⁿ yā 'iīⁿyāⁿ Israel yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā? Nguéeⁿ diíⁿ yā 'tíicā. 'Úú Pablo maáⁿ 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel 'úú ní yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é Abraham 'úú, ní yeⁿ'é 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Benjamín 'úú.

2 Ndiī cuááⁿ vmnaaⁿ Ndyuūs diíⁿ yā recibir 'iīⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā, 'iīⁿyāⁿ Israel chi ndεεvε yā chi cuuvi yeⁿ'e yā 'iīⁿyāⁿ. Ní ndís'tiī, ¿'áá nguéeⁿ déenu

nī ye^{n'}e chi canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs naachi profeta Elías nga^{n'}angua'á yā ní di'cuiitú yā Ndyuūs contra ye^{n'}é 'ii^{n'}yāⁿ Israel? Ní ca^{n'}a yā 'tíicā: ³ N'díí Señor Ndyuūs, 'ii^{n'}yāⁿ Israel s'eeⁿ ní 'nii^{n'}núⁿ yā sa^{n'}ā profetas ye^{n'}é nī ní dituūví yā nátai s'eeⁿ ye^{n'}e nī, n'diī Ndyuūs chí canduuchi. Ni maaⁿ dámaāⁿ 'úú caneé ní 'tiicá ntúūⁿ ne^{n'}é yā 'caa^{n'}nuⁿ yā 'úú. ⁴ Naati Ndyuūs nan'guεεcúta^{n'}a yā ye^{n'}e profeta Elías miiⁿ, 'tíicā: Canéé lado ye^{n'}é ndεεchē mil sa^{n'}ā chi nguée chiintii'yá yā nanááⁿ santo ídolo chi nguuvi Baal. ⁵ Ní 'tiicá ntúūⁿ ye^{n'}e tiempo 'cūū canéé duu'ví 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e Israel chi i'téenu yā Ndyuūs ní Ndyuūs ndεεvε yā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ. Ní diíⁿ yā cosa chi n'dai taavi cááva yā. ⁶ Ní nduuti chi ye^{n'}é Ndyuūs 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ cáávā chi Ndyuūs ní diiⁿ n'dai taaví yā ní ndεεvε yā 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ, tuu'mi ní nguée cáávā cosa chi 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ maán yā cuuvi diiⁿ yā. Ní ndúúti chi cáávā cosa chi 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ cuuví diiⁿ yā, tuu'mi ní nguée cáávā vaadī n'dai ye^{n'}é Ndyuūs chi ye^{n'}é Ndyuūs 'ii^{n'}yāⁿ.

⁷ ¿Dé'ε ra tuu'mi? 'Ii^{n'}yāⁿ Israel nguée ndaaca yā dε'ē chi in'nuún yā. Naati 'ii^{n'}yāⁿ chi Ndyuūs ndεεvε yā, 'ii^{n'}yāⁿ s'eeⁿ ndaaca yā. Ní taná^{n'}ā 'ii^{n'}yāⁿ nguée n'giindiveéⁿ yā nduudu ye^{n'}é Ndyuūs ti ndii chεεchí maán yā 'ii^{n'}yāⁿ. ⁸ 'Tíicā canéé nguūⁿ na libro ye^{n'}é Ndyuūs: Ndyuūs diíⁿ yā chi nguée tuumicádíínuuⁿ yā na staava ye^{n'}é yā dendu'ū ye^{n'}e Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs; ní diíⁿ yā chi nduutináaⁿ yā nguée snaaⁿ yā ní veéⁿ yā nguée 'caandiveéⁿ yā. Ní 'tíicā 'ii^{n'}yāⁿ Israel ndii tiempo 'cūū. ⁹ 'Tiicá ntúūⁿ David nga^{n'}a yā:

'Viicu ye^{n'}e chi che'é yā ní nduuvi tan'dúúcā tuūví

cáávā 'iīn'yān s'eeⁿ. Ní tiempo chi che'é yā ndaā enemigos yeⁿ'é yā ní nadītūu'vī ya 'iīn'yān s'eeⁿ. Ní 'tíicā Ndyuūs cuuvi diīⁿ yā castigar 'iīn'yān s'eeⁿ.

- 10 Ní nduutinaán yā tan'dúúcā chi cuuvi ngueēe chí nguéeⁿ snaaⁿ yā. Ní dáámí yā 'áámá nūuⁿ can'diī yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Nanguaⁿ'ai 'iīn'yān chi nguéeⁿ 'iīn'yān Israel

11 Maaⁿ ní itiinguuneéⁿ ndís'tiī: Taachi 'iīn'yān Israel s'eeⁿ candéé ca'a yā chí cundεενε yā caati nguéeⁿ i'téenu yā Ndyuūs, ¿'áá 'áámá canee chi chindεενε yā? Nguεε 'tíicā mar 'áámá naaⁿ. Naati chó'ōo chuū caati 'iīn'yān Israel chi judíos s'eeⁿ nguéeⁿ n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs. Ní 'íicú 'iīn'yān chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi nánguaⁿ'ai yā. Ní diiīⁿ chi 'iīn'yān yeⁿ'e ndaata Israel nngueé yā yeⁿ'e tanán'a 'iīn'yān ní cu'téenu cá yā Ndyuūs. 12 Ní caati 'iīn'yān Israel s'eeⁿ nguéeⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e Ndyuūs ní chó'ōo chi tuneéⁿ 'iīn'yān yeⁿ'e núúⁿmán iⁿ'yeeⁿdī chi cuuvi cu'teenú yā Ndyuūs. Ní sta'á yā yeⁿ'e vaadī n'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Ní nduuti chi 'iīn'yān chi nguéeⁿ yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi cu'téenu yā caava 'iīn'yān yeⁿ'e ndaata Israel nguéeⁿ ch'iindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs, tuu'mi n'deee ca n'daacā ca yeⁿ'e nducyáácá 'iīn'yān taachi 'iīn'yān Israel s'eeⁿ nanguεεcúndiī yā ní cu'téenu yā nduudu yeⁿ'é Ndyuūs taama vmnéⁿ'ēe.

13 Maaⁿ ní neⁿ'é caāⁿ'mán nduucú ndís'tiī chi nguéeⁿ 'iīn'yān Israel ndís'tiī. Maaⁿ chi Ndyuūs di-cho'ó yā 'úú chi 'úú ní apóstol chi candéé nduudu yeⁿ'é yā nanáán 'iīn'yān chi nguéeⁿ Israel s'eeⁿ.

Úú deenú chi ch'εεεε ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é. 14 Ni 'úú neⁿ'é chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é ngueé yā yeⁿ'e ndís'tiī niicu cu'téénu yā Ndyuūs tan'dúúcā chi ndís'tiī i'téénu nī Ndyuūs. Ní 'iicú cuuvi nanguanⁿ'ai n'duuvu 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é tan'dúúcā ndís'tiī nanguanⁿ'ai nī. 15 Ní taachi Ndyuūs s'neén yā 'áámá lado 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ dīⁿ yā 'tíicā caati nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi nguée yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel cuuvi cunee 'diiⁿ yā ndúúcū Ndyuūs. ¿Táácā cuuvi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ taachi Ndyuūs cuaāⁿ ntuúⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ? Ndyuūs nca'á yā vida cuen^e daāⁿmaⁿ yeⁿ'é yā lugar yeⁿ'e vaadī n'gii cuen^e daāⁿmaⁿ. 16 N'giindiveén nī yeⁿ'e chuū chi caaⁿ'máⁿ: Nduuti chi ca'a yú Ndyuūs 'áámá taaⁿ yeⁿ'e masa yeⁿ'é pan cáávā ofrenda, 'tiicá ntúūⁿ nducuéⁿ'ē masa yeⁿ'e pan miiⁿ ní yeⁿ'é Ndyuūs. Ní nduuti chi ca'a yú Ndyuūs cáávā ofrenda diiⁿ'yu yeⁿ'e yáⁿ'á, 'tiicá ntúūⁿ nducuéⁿ'ē yáⁿ'á ní yeⁿ'é Ndyuūs. 'Tiicá ntúūⁿ Ndyuūs di'viicú yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel caati 'āā di'viicú yā 'iiⁿ'yāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'é yā.

17 Nán'á dúuⁿnē yeⁿ'e yáⁿ'á olivo chi canéé na yáⁿ'āa 'iiⁿ'yāⁿ, ní 'iiⁿ'yāⁿ 'caaca yā ní sta'á yā dúuⁿnē yeⁿ'e yáⁿ'á olivo chi canéé icyáⁿ'ā ní diiⁿ yā chi yeⁿ'e yáⁿ'á olivo yeⁿ'é yā. 'Tíicā ndís'tiī, 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée yeⁿ'e ndaata Israel. Ní ndís'tiī tan'dúúcā dúuⁿnē yeⁿ'e yáⁿ'á olivo yeⁿ'e icyáⁿ'ā miiⁿ 'tiicá nī naati maaⁿ ní vée parte yeⁿ'é nī ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ Israel chi tan'dúúcā yáⁿ'á olivo chi canéé yáⁿ'āa 'iiⁿ'yāⁿ. Ní maaⁿ ní ndís'tiī chi nguée yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi yeⁿ'é nī nducuéⁿ'ē chi n'dai taavi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi Israel yā. 18 Maaⁿ ní ndís'tiī chi nguée Israel

nī, nguée caa'n'mán nī chi ch'εεε maán nī ndís'tiī, caati nguée 'ii'yān chi Israel yā chi tan'dúúcā chi nguée ye'n'e yán'á. Ní 'ii'yān 'caaca yā dúu'nē mii'n, 'tíica yā. Ndís'tiī n'gaacú nī chi ndís'tiī ní tan'dúúcā 'áámá dúu'nē 'tíicā ndís'tiī. Tan'dúúcā dúu'nē nguée ca'a fuerzas ye'n'e dii'yu ye'n'e yán'á naati yán'á ca'a fuerzas ye'n'e dúu'nē, 'tíicā ndís'tiī. Cuta'á nī fuerzas ye'n'e 'ii'yān chi Israel yā.

19 'Úú nguée deenú nduuti chi ndís'tiī caa'n'mán nī 'tíicā ye'n'e chuū: 'Ii'yān ch'iicá yā dúu'nē s'een caati 'úú cuuvi caneé lado ye'n'e dúu'nē chi ch'iicá yā. 'Úú chi nguée Israel 'úú caneé lado ye'n'e 'ii'yān chi Israel yā. 20 N'daacā nga'n'a nī naati deenú nī chi 'ii'yān s'een tan'dúúcā dúu'nē chi ch'iicá yā, 'tiicá yā, ti nguée i'téenu yā Cristo. Ní maa'n ní ndís'tiī tan'dúúcā dúu'nē ye'n'e yán'á mii'n 'tiicá nī caati i'téenu nī Cristo. Maa'n ní ndís'tiī nguεε díi'n nguee nī naati cundée nī cuidado táácā chi 'cuεεtinée nī. 21 Caati nduuti chi Ndyuūs nguée dii'n yā perdonar 'ii'yān Israel chi nguεε i'téenu chi tan'dúúcā dúu'nē ye'n'e yán'á, nguée dii'n yā nadach'εεcú yā nuu'ndi ye'n'e ndís'tiī chi vmnáán vmnaa'n tan'dúúcā dúu'nē chi ye'n'e yán'á ye'n'e icyán'a nduuti chi nguée candée nī cuidado táácā chi 'cuεεtineé nī. 22 Cuin'diichí nī, tuu'mi Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúcū 'ii'yān chi i'téenu yā naati neene chεechí ntúu'n yā vaa. Chεechí yā ndúúcū 'ii'yān ti nguée i'téenu yā. Naati Ndyuūs ní neené n'dai taavi yā ndúúcu nī nduuti chi 'áámá cuneé nī chi cu'téenu nī. Ní nduuti chi nguée dii'n nī 'tuucā, tuu'mi 'tiicá ntúū'n Ndyuūs ca'n'á yā dii'n yā castigar ndís'tiī tan'dúúcā chi ch'iicá yā dúu'nē

yeⁿe maaⁿ yáⁿá. ²³ Ní nduuti chi 'iiⁿyāⁿ Israel cu'téenu yā Cristo, tuu'mi ní Ndyuūs ní cuta'á yā ní nguεεcunéé diíⁿ yā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní táámá vmnéⁿ'ēe canee yā tan'dúúcā 'āā dúuⁿnē yeⁿe maaⁿ yáⁿá mííⁿ 'tíícā yā. Ní vée poder yeⁿe Ndyuūs chi cuuvi diíⁿ yā 'tíícā. ²⁴ Ní nduuti chi ndís'tiī chi nguée 'iiⁿyāⁿ Israel ndís'tiī, ní Ndyuūs sta'á yā ndís'tiī tan'dúúcā chí n'giicá yā dúuⁿnē yeⁿe táámá yáⁿá olivo yeⁿe icyáⁿ'ā ní diíⁿ yā chi yeⁿe yáⁿá olivo yeⁿe yā, 'tíícā ndís'tiī maaⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ n'dáácā n'dai ca diíⁿ Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿyāⁿ Israel chi vmnááⁿ vmnaaⁿ tan'dúúcā dúuⁿnē yeⁿe yáⁿá yeⁿ'é yā, ní cuuvi diíⁿ yā chi táámá vmnéⁿ'ēe ní yeⁿ'ē maaⁿ yáⁿá miíⁿ.

Yeⁿe chi nanguaⁿ'ai 'iiⁿyāⁿ Israel yeⁿe tiempo chi cuchī

²⁵ Maaⁿ ní hermanos yeⁿ'é, neⁿ'é chi ndís'tiī cadíínúúⁿ nī chi canúúⁿ n'de'ei. Ní nguée nadicádíínuuⁿ nī chi deenu ca nī. 'Áámá tiempo nūuⁿ 'iiⁿyāⁿ Israel dichεechí yā staava yeⁿ'é yā dámaāⁿ 'naaⁿ tiempo taachi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi nguée 'iiⁿyāⁿ Israel ní Ndyuūs ndεεve yā nducyaaca 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi neⁿ'é yā chi cuuvi yeⁿ'é yā. ²⁶ Ní taachi cho'ōo tiempo miíⁿ nducyaáacá 'iiⁿyāⁿ Israel ní caⁿ'a yā cu'téenu yā caati 'tíícā canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

'Iiⁿyāⁿ chi nadanguáⁿ'ai yā 'iiⁿyā Israel chiicá yā yeⁿe yāā Sión, ní divíi yā nducuén'ē nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e ndaata Israel.

²⁷ Ní 'úú Ndyuūs dicuaacú compromiso yeⁿ'é ndúúcū 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, taachi 'úú nadivií nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

28 Ní 'ii'n'yān Israel nguéeé i'téenu yā nduudu cuaacu ye'n'e Ndyuūs ye'n'e chi nadanguán'ai yā. Ní maaⁿ ní contra ye'n'é Ndyuūs 'ii'n'yān s'een caati ndís'tiī chi nguéeé 'ii'n'yān Israel ndís'tiī, cuuvi ye'n'é Ndyuūs ndís'tiī. Ní 'áará chi 'ii'n'yān Israel s'een nguéeé i'téenu yā Cristo, Ndyuūs dine'n'é yā 'ii'n'yān s'een caati Ndyuūs nínδεεvé yā 'ii'n'yān s'een chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi ye'n'e ndaata ye'n'é yā. 29 Ní Ndyuūs nguéeé ndaacadaamí yā ye'n'é 'ii'n'yān s'een chi yaa'ví yā chi cuuvi ye'n'é yā 'ii'n'yān s'een. Ní Ndyuūs di'viicú ntúūⁿ yā 'ii'n'yān s'een. 30 Ní tiempo chi chó'ōo ndis'tiī chi nguéeé 'ii'n'yān Israel ndís'tiī, nguéeé n'giindiveéⁿ nī nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs naati maaⁿ ní 'ii'n'yān Israel s'een nguéeé n'giindiveéⁿ yā nduudu ye'n'é Ndyuūs. Ní Ndyuūs yá'ai yā caavā ndís'tiī chi nguεε i'téenu nī. 31 Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'ii'n'yān Israel s'een nguéeé n'giindiveéⁿ yā nduudu cuaacu ye'n'é Ndyuūs ní diíⁿ yā 'tíicā caati cuayiivi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā cáávā 'ii'n'yān s'een tan'dúúicā chi ya'ái yā cáávā ndís'tiī. 32 Ní Ndyuūs 'āā daamá nūuⁿ s'néeⁿ yā nducyaaca 'ii'n'yān chi nguéeé ch'iindiveéⁿ yā nduudu ye'n'é yā cáávā chi Ndyuūs cuuvi ya'ái yā caavā nducyaaca 'ii'n'yān.

33 De'ε chúúicā n'deee cá vaadī n'dai ye'n'é Ndyuūs. De'ε chúúicā n'deee cá chi tuumicádíinūuⁿ yā ndúúicū chi déenu yā. S'uuúⁿ ní nguéeé cuuvi caaⁿmaⁿ yú de'ε cuuvi chi tuumicadiinúúⁿ yā 'tíicā; ní nguéeé cuuvi tuumicadiinūuⁿ yú chiíⁿ chi diíⁿ yā. 34 Ní 'tíicā canéeⁿ nguūⁿ na libro ye'n'é Ndyuūs: ¿Dú'ū cuuvi túúmíicádíinūūⁿ vaadī cadíinūuⁿ ye'n'e Señor Ndyuūs? ¿Du'ū cuuvi ca'a consejo Ndyuūs? 35 ¿Du'ú 'ii'n'yān ca'a yā algo

Ndyuūs vmnááⁿ vmnaaⁿ ní cuayii^{vi} Ndyuūs ca'á yā tan'dúúcā chi nadí^{'vε} yā ye^{n'e}? ³⁶ Tanducuén^{'ē} dendu'ū chí vée ní Ndyuūs din'dái yā ní tee yā s'uuúⁿ tanducuén^{'e}. Ní cucáávā 'iiⁿyāⁿ miiⁿ vée tanducuén^{'ē} dendu'ū chí ye^{n'e} yā. Maaⁿ ní cuen^{'e} daāⁿmaⁿ dich'εεε yú Ndyuūs. 'Tíicā.

12

Ca'a yú vida ye^{n'e} yú Ndyuūs ní diiⁿ yú tanducuén^{'ē} chí ne^{n'e} yā

¹ Maaⁿ ní ndís'tiī, hermanos ye^{n'e}, cáávā chi Ndyuūs ya'ai 'iinú yā ye^{n'e} ndís'tiī, di'cuítūu ndís'tiī chí ca'á nī vida ye^{n'e} maáⁿ nī tan'dúúcā 'áámá ofrenda chí canduuchi nanááⁿ Ndyuūs cáávā ntiin^{nyu} ye^{n'e} Ndyuūs. Ní diiⁿ nī ntiin^{nyu} chí ne^{n'e} yā chí diiⁿ nī. Chuū chí diiⁿ nī ní cuaacu chí n'dai taavi chí inee yiinú Ndyuūs. Ní canée chí diiⁿ nī 'tíicā. ² Ní nguée diiⁿ nī tan'dúúcā chí ne^{n'e} 'iiⁿyāⁿ ye^{n'e} iⁿyee^{ndí} 'cūū naati cuaáⁿ nī lugar Ndyuūs chí n'daáⁿ yā vaanicadínnūⁿ ye^{n'e} nī nī 'tiicá ntuūⁿ n'daáⁿ yā vida ye^{n'e} nī. Ní 'íicú cuuví deenú nī chée chí Ndyuūs ne^{n'e} yā chí diiⁿ nī, chée chí n'daacā, chée chí cunee yiinú Ndyuūs nī chée chí n'dai taavi ca.

³ Ní cáávā chí Ndyuūs tee yā 'úú chí n'dai taavi ntiin^{nyu} ye^{n'e} yā 'úú ní ngaⁿ'á ngī ca'áámá ca'aama ndís'tiī chí nguée nadacadínnūⁿ nī chí n'gεεε cá nī ngo'o ca chí canée chí nadacadínnūⁿ nī naati nadacadínnūⁿ nī ní n'diichí nī ye^{n'e} maáⁿ nī ndúúcū chí i'téenu nī chí Ndyuūs itée yā ndís'tiī. ⁴ Caati 'tíicā tan'dúúcā 'áámá cuerpo ye^{n'e} 'iiⁿyāⁿ chí neené n'deee nááⁿ chí vée ye^{n'e} ní nguée

dáámá ntiiⁿnyuⁿ chi yeⁿē n'deee nááⁿ yeⁿē; ⁵ 'tiicá ntúūⁿ s'uuúⁿ 'áará chi nééné 'yaaⁿ yú ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chi 'áámá cuerpo ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ, 'tíicā s'uuúⁿ ní s'uuúⁿ ní tan'dúúcā chi nduuvidaama yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chi n'deee nááⁿ yeⁿe 'áámá cuerpo yeⁿe maaⁿ yú, 'tíicā s'uuúⁿ.

⁶ Ní Ndyuūs tee yā yeⁿe vaadi n'dai yeⁿé yā ntiiⁿnyuⁿ chi n'dááⁿ ca'áámá ca'aama s'uūuⁿ tan'dúúcā chi neⁿé yā diiⁿ yā. Ní canee chi diiⁿ yú n'dai ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú. Ní nduuti chi Ndyuūs tee yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chi candεε yú nduudu cuaacu yeⁿé yā chi tee yā s'uuúⁿ canéé chi caaⁿ'maⁿ yú nduudu miiⁿ tan'dúúcā chi i'téenu yú. ⁷ Ní nduuti chi Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ ntiiⁿnyuⁿ chi nginneé yú, tanáⁿ'ā 'iiⁿyāⁿ canee chi cunnee yú n'daacā ca. Ní s'uuúⁿ chi véé ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe yú chí ngi'cueen yú canéé chi ca'cueen yú n'daacā. ⁸ S'uūuⁿ chi diiⁿ ntiiⁿnyuⁿ chi yaaⁿvi née yú 'iiⁿyāⁿ chi cu'téenu cá yā canéé chi diiⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chi véé ca yeⁿe yú chi cuuvi ca'a yú taama yā, canéé chi ca'a yú ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú. S'uuúⁿ chi nga'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe tanáⁿ'ā s'uuúⁿ canee chi nga'a ntiiⁿnyuⁿ yú n'daacā ca. S'uuúⁿ chi ca'a yú tanáⁿ'ā s'uuúⁿ chi nguée véé necesidades yeⁿé yā canéé chi diiⁿ yú ní yeenu yú.

Yeⁿe chi canéé chi diiⁿ yú ti yeⁿe Cristo s'uuúⁿ

⁹ Canéé chi dineⁿe yú 'aama yú taama yú ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿe yú. Ní nguée dineⁿe yú cosa chi nguεε n'daacā naati canéé chi diiⁿ yú tanducuén'ē chi n'daacā. ¹⁰ Canéé chi dineⁿe yú 'aama yú taama yú tan'dúúcā chi 'aama vi'i yú chi

cuaacu chi 'áamá yuuuⁿ yú ní dinen'e yú 'aama yú ndúúcū taama yú.

¹¹ Ní n'daacā idiiⁿ ca yú ntiiⁿnyúⁿ ní nguée 'daan'dí yú ní diiⁿ yú ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Señor ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'e yú ti neⁿ'e yú Señor yeⁿ'e yú.

¹² Ní cáávā chi Ndyuūs caⁿ'á yā chi téé yā s'uuúⁿ chi cuuvi yeⁿ'e yú canée chi yeenu yú. Ní taachi n'geenu yú ngii canée chi cuchée yú ngiinū ngiinū. Ní cuén'é daāⁿmaⁿ canée chi caaⁿ'maⁿngua'a yú.

¹³ Ní canée chi cunnee yú 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs ni téé yú yeⁿ'e necesidades chi nguée véé yeⁿ'é yā. Canée chi cuaaⁿ yú 'iiⁿ'yāⁿ chi diíⁿ yā visitar s'uuúⁿ.

¹⁴ Canée chi caaⁿ'maⁿ yú: Dé'ε chúúcā n'dai yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée n'daacā idiíⁿ yā ndúúcū s'uuúⁿ. Ní ngiica yú Ndyuūs chi di'viicú yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní nguée taaⁿ yú nduucú yā.

¹⁵ Ní canée chí cuuvi yeenu yú ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeenu yā. Ní canée chí cuεεcu yú ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngεεcú yā.

¹⁶ Ní 'cuεεtinee yú n'daacā ndúúcū 'áamá yú taama yú. Nguée nadacádíinuⁿ yú yeⁿ'ē maaⁿ yú chi ch'εεté naati ndiicúúⁿ n'dai 'cuεεtinee yú ní nguée nadacádíinuⁿ yú yeⁿ'ē maaⁿ yú chi s'uūuⁿ chí deenu yú.

¹⁷ Nguée nanguεεcundii yú ní diiⁿ yú cosa chi nguεε n'daacā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi 'āā diíⁿ yā cosa chí nguée n'daacā ndúúcu yú. Diiⁿ núúⁿ yiiⁿnuⁿ yú chí diiⁿ yú dámaāⁿ chí n'daacā ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁸ Ní diiⁿ yú nducuéⁿ'ē chí n'daacā chí cuuvi diiⁿ yú caati 'diiíⁿ cuuvi cunee yú nguaaⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁹ Ní ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chí neⁿ'é taavi, nguée diiⁿ yú castigar 'iiⁿ'yāⁿ naati

cu'neen yú nanáán Ndyuūs ní nguée cuuvi 'cuinaan yú. Ní 'íicú Ndyuūs cā'a yā castigo 'iinyān. Canée nguūn na libro yen'é Ndyuūs 'tíicā: 'Úú chi Señor ní ngan'á chi 'úú ní diín castigar 'iinyān yen'e 'úú ní nadíí'vε yā yen'e chi nguée n'daāca chi diín yā. ²⁰ Naati s'uuún ní diín yú tan'dúúicā chi canée nguūn na libro yen'é Ndyuūs 'tíicā: Nduuti chi 'iinyān chi taán yā yen'é nī nadich'εεcú nī yen'e yā. Nduuti chi cuiicu yā, ca'a nī chi che'e yā. Ní nduuti chi yaaca yā, ca'á nī chi cu'u yā. Tí caati diín nī 'túúicā, tuu'mi ní diín nī chi 'cuinaán yā yen'e chi diín yā chi taán yā ndúúcu nī. ²¹ Maa'n ní cuchεε yú cáávā cosa chi nguεε n'daacā chi diín yú naati cuchεε yú yen'e tanducuén'ē chi nguεε n'daacā cáávā chi n'daacā chi idii'n yú.

13

¹ Nducyaaca yú canee chi cu'neen veen yú yen'e 'iinytyén'ē caati nguée véε mar 'áámá 'iinytyén'ē chi nguée Ndyuūs ca'á yā 'iinyān chi véε lugar yen'é yā chi 'iinytyén'ē. Ní Ndyuūs s'neén yā nducuén'ē 'iinytyén'ē chi véε na lugar yen'e yā. ² Ní 'iinyān chi nguée idiín yā chi ngan'a 'iinytyén'ē 'tiicá ntúūn 'iinyān ní contra yen'e chi Ndyuūs ngan'a ntiinyún yā. Ní 'iinyān chi diín yā 'túúicā idinuu'ndí yā ní cuuví yā condenado. ³ Ní 'iinyān chi n'daacā idiín yā nguée canee chi di'va'á yā yen'e 'iinytyén'ē naati 'iinyān chi nguée n'daacā idiín yā 'va'á yā yen'e 'iinytyén'ē. ¿Áá nen'é nī chi nguée 'va'á nī yen'e 'iinytyén'ē? Diín nī chi n'daacā ní 'iinytyén'ē mii'n ní cuuví ngan'á yā chi n'daacā idiín nī, ⁴ caati 'iinytyén'ē chi ngan'a yā ntiinyun dichíí'vε Ndyuūs

caávā chi cuuvi n'daacā yen'é nī. Naati nduuti chi idiín nī chi nguée n'daacā, tuu'mi ní di'va'á nī yen'e 'iintyé'nē. Caati cuaacu chi 'iintyé'nē cuuvi diín yā castigar 'iinyān tii 'iintyé'nē ní véé poder yen'e yā. 'Iintyé'nē ní dichí'vē Ndyuūs ní canée chi diín yā dendu'ū chi cuaacu. Ní diín yā castigar 'iinyān caati Ndyuūs nguée inee yiinú yā yen'e 'iinyān chi nguée n'daacā idiín yā. ⁵ Ní caávā chuū canee chi 'caandiveén nī chi nga'a 'iintyé'nē nguée dámaān caavā chi cuuví nī castigo ti caávā deenú nī chi n'daacā chi nacadiinúú nī na staava yen'é nī. ⁶ Ní 'tiicá ntúū caavā chúū, ca'á nī tuumī cobrador yen'e gobierno. 'Iintyé'nē mii dichí'vē Ndyuūs taachi diín yā ntii'nyu yen'é yā.

⁷ Canee yú chi ca'a yú tuumī cobrador yen'e gobierno. Canee yú chi ca'a yú tuumī yen'e yán'āa yen'e yú cobrador mii. Canee yú chi diín yú chí cu'teenu yú 'iinyān 'iintyé'nē ní diín yú estimar 'iinyān s'een. ⁸ Nguée cun'diicú nī yen'e mar 'áamá 'iinyān nguée du'ū vεε. Dámaān canee chi dinen'e yú nducyaaca 'iinyān. 'Iinyān chi dinen'é nducyaaca 'iinyān diín yā tan'dúúcā chi nga'a ley yen'e yú. ⁹ Ní mandamiento yen'e ley yen'e yú ní chuū chii: Nguée ca'á nī ndúúcū n'daata o isa'ā chi nguée yen'é nī. Nguée 'caan'nú nī 'iinyān. Nguée diduucú nī. Nguée caan'man nī nduudu yaadi yen'e mar 'áamá 'iinyān. Nguée dinen'e nī dendu'ū chi véé chi yen'e táamá yā. Ní nducué'nē mandamiento 'cūū ndúúcū taná'nā mandamiento yen'e ley yen'e yú chi véé, ní cuuví cuaacú nduudu ní tuumicádíinuu yú na nduudú 'cūū: Dinén'e nī 'iinyān nii'nuún vaacú nī tan'dúúcā chi dinen'é nī maán nī. ¹⁰ 'Iinyān chi dinen'é yā 'iinyān nii'nuún vaacú yā nguée cunncāa

idiiⁿ yā ndúúcu yā. Ni 'tíicā. Taachi dineⁿ'e yú 'iiⁿ'yāⁿ diiⁿ yú tan'dúúcā chi ngaⁿ'a ley yeⁿ'e yú.

¹¹ N'deee cá ní nguée dámaāⁿ chúū. Nadacádíínuuⁿ yú yeⁿ'e nguuví s'eeⁿ chi canee yú in'yeeⁿdí 'cūū. Canée chi 'cuεεtinée ngiinu yú caati yeⁿ'e hora chi nguaⁿ'ai yú ní 'āā snee niiⁿnuúⁿ cá yeⁿ'e s'uuúⁿ nguée ti taachi caama i'téenu yú Cristo. ¹² Maaⁿ ní hora miiⁿ tan'dúúcā chi 'āā chée cuuvi dεεve ní 'āā cūchii nguuví taachi ndaá Cristo maaⁿ. Ní nguée canee chi diiⁿ yú dendu'ū chi nguεε n'daacā chi diiⁿ yú tan'dúúcā chi na maaⁿ, naati n'daacā 'cuεεtinee yú tan'dúúcā chi canee yú na dεεve yeⁿ'é Ndyuūs ní n'daacā canee cáávā s'uuúⁿ.

¹³ Ní 'cuεεtinee yú n'daacā tan'dúúcā chi canée chi diiⁿ yú na dεεve yeⁿ'é Ndyuūs. Nguée cuuvi cuu'vi yú ní nguée idiiⁿ yú 'viicu yeⁿ'ē chi che'e yú ndúúcu n'deee n'dái ruido. Ní nguée 'cuáaⁿ yú caⁿ'a yú ndúúcu n'daataá o isaⁿ'ā chi nguée yeⁿ'e yú. Ndí nguée ndúú canee yú ndúúcu vicio yeⁿ'e yú. Nguée 'caa'va yú ní nguée ngueē yú yeⁿ'ē táámá 'iiⁿ'yāⁿ. ¹⁴ Naati 'cuεεtinee yú n'daacā ní diiⁿ yú tan'dúúcā chi Señor Jesucristo yeⁿ'e yú diiⁿ yā. Ní nguée diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿ'e maaⁿ cuerpo yeⁿ'e yú.

14

Nguée caaⁿ'maⁿ nī yeⁿ'ē chi idiiⁿ hermano yeⁿ'é nī

¹ Ndís'tiī ní cuta'á nī nguaaⁿ ndís'tiī hermanos yeⁿ'e yú chí duūva yā yeⁿ'e chi i'téenu yā; ní nguée néené n'deēe caaⁿ'máⁿ nī nduucú yā yeⁿ'e chi nadacádíínuuⁿ yā chi nguée ituumicádíínuuⁿ yú yeⁿ'ē. ² Ti 'tíicā, véé 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs ní

nadicadínnuunⁿ yā chi cuuvi che'é yā nducuénⁿē chi véé. Ní nán'á 'iín'yāⁿ chi nguée i'téenu n'daaca yā ní nguée cuuvi che'é yā nducuénⁿē. Taachi ca'n'á yā che'é yā níí^{vēē} nguée che'e yā yuūte cáávā religiún yēⁿe yā. ³ 'Iín'yāⁿ chi che'é yā tanducuénⁿē chi véé nguée cánée chi caaⁿ'máⁿ yā yēⁿe chi nguεε ineen yiínú yā yēⁿ'é 'iín'yāⁿ chi nguée nge'é yā nducuénⁿē. Ní 'iín'yāⁿ chi nguée che'é yā nducuénⁿē nguée canée chí n'diichí yā 'iín'yāⁿ chi che'e tanducuénⁿē chi véé caati Ndyuūs sta'á ntúuⁿ yā 'iín'yāⁿ s'een chi cuuvi yēⁿ'é yā 'iín'yāⁿ. ⁴ Ndís'tiī, ¿du'ū ndís'tiī chi n'diichí nī chi diín 'iín'yāⁿ chi dichíí^{vē} táámá yā? nduuti chi diín yā chi n'daacā o chi nguée n'daacā. Dámaāⁿ 'iiví yā canée chi n'diichí yā 'iín'yāⁿ chi dichíí^{vē} yā. Ní n'daacā cuuvi canee caavá yā, caati Señor Ndyuūs yēⁿe yú cuuví diín yā chi canée n'daacā yēⁿ'é yā caati Señor Ndyuūs véé poder yēⁿ'é yā chi inneé yā 'iín'yāⁿ chi dichíí^{vē} yā.

⁵ Ní 'tiicá ntúūⁿ, 'áámá 'iín'yāⁿ nadacadínnuunⁿ yā chi 'áámá nguuví ní ch'εεte ca nguée ti táámá nguuví. Táámá 'iín'yāⁿ nadacadínnuunⁿ yā chi 'āā daamá nūuⁿ nducuénⁿē nguuví. Ní ca'áámá ca'aama nī ní canee nī tan'dúúca chi diitu nadicádiínúúⁿ nī. ⁶ 'Iín'yāⁿ chi diín yā cuenta chi 'áámá nguuví ní ch'εεte ca nguée ti tanáⁿ'ā nguuví, 'iín'yāⁿ miiⁿ nadicadínnuunⁿ yā 'tiicá cáávā chi dich'εεté yā Señor Ndyuūs yēⁿ'é yā. 'Iín'yāⁿ chi nadicadínnuunⁿ yā dáámá nūuⁿ nducuénⁿē nguuví 'tiicá ntúūⁿ diín yā cáávā chi dich'εεté yā Señor Ndyuūs yēⁿ'é yā. Ní 'iín'yāⁿ chi nguée che'é yā yēⁿe tanducuénⁿē chi véé diín yā 'túúca cáávā chi i'téenu yā Señor ní ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chi che'e yā. Ní 'tiicá ntúūⁿ 'iín'yāⁿ chi che'é yā yēⁿe tanducuénⁿē chi véé diín yā

'túúcā cáávā chi i'téenu yā Señor ní 'tiicá ntúūⁿ ca'á yā gracias Ndyuūs cáávā chi che'e yā.

⁷ Ní 'tíicā mar 'áámá s'uuúⁿ nguée sндуuchi yú cucáávā maaⁿ yú ndíi nguée ndúú 'cuūvi yú cucáávā maaⁿ yú. ⁸ Ndúúti chi sндуuchi yú, sндуuchi yú cáávā Señor. Ní nduuti chi 'cuūvi yú, 'cuūvi yú cáávā Señor. Maaⁿ ní ndúútí chi sндуuchi yú o n'díi yú yeⁿ'e Señor s'uuúⁿ. ⁹ Ní Cristo ch'íi yā ní nduuchi ntuúⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā caati cuuví yā Señor yeⁿ'e tináⁿ'ā, ní 'tiicá ntuūⁿ yeⁿ'ē 'iìⁿ'yāⁿ chí sндуuchi.

¹⁰ Maaⁿ ní dii, ¿dē'ē cúúví chí n'díichí nuuⁿndi yeⁿ'e hermano yeⁿ'ē di? ¿O dē'ē cúúví chí nguēē neⁿ'e di hermano yeⁿ'ē di? 'Tíicā nducyaaca yú canee chi naⁿ'a yú nanááⁿ Cristo. Ní Cristo miin caⁿ'á yā n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e yú. ¹¹ Canée nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā:

Cuaacu níⁿnyúⁿ tan'dúúcā chi 'úú chí canduuchí, ngaⁿ'a Señor Ndyuūs, nducyáácá 'iìⁿ'yāⁿ canée chi cáántii'yá yā nanááⁿ 'úú, ní nducyaaca yā canee chi caaⁿ'máⁿ yā chi 'úú ní Ndyuūs 'úú.

¹² Ní 'tíicā vaa. Ca'áámá ca'aama s'uuūⁿ canee chi ca'a yú cuenta nanááⁿ Ndyuūs yeⁿ'e chi maaⁿ yú diiⁿ yú.

Nguée díiⁿ nī chi hermano yeⁿ'é nī dinuuⁿndí yā

¹³ Cáávā chuū nguée canée chi n'diichi yú yeⁿ'e chi diiⁿ hermanos yeⁿ'e yú. Nguée idiiⁿ yú 'túúcā. Canée chi nadacádíínuuⁿ nī chí nguée idiíⁿ nī mar 'áámá naaⁿ chi hermanos yeⁿ'é nī nguée cūnee yiinú yā ní cuuvá yā na nuuⁿndi. ¹⁴ Maaⁿ ní chí 'úú ní yeⁿ'é Jesucristo 'úú, deenú chi cuaacu chí

nguée véé mar 'áámá dendu'ū chi nguée n'daacā ye^{n'}ē maāāⁿ. Ní nduuti chi 'ii^{n'}yāⁿ nadacádíínuuⁿ yā chi 'áámá dendu'ū nguée n'daacā, tuu'mi ní chuū ní cáávā 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ cuaacu chi nguée n'daacā. ¹⁵ Ní nduuti chí cáávā 'áámá dendu'ū chi che'é nī ní diiⁿ nī chi hermano ye^{n'}é nī cuuvi ya'ái yā, tuu'mi ní nguée diiⁿ nī 'túúcā cáávā chi dine^{n'}é nī hermano ye^{n'}é nī. Nguée diiⁿ nī chi cuuvi ndai hermano ye^{n'}e nī cáávā 'áámá dendu'ū chi che'é nī caati Cristo ní ch'íi yā cáávā 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ. ¹⁶ Nguée diiⁿ nī cosas chi 'ii^{n'}yāⁿ cuuvi caa^{n'}mán yā ye^{n'}e chi ndís'tiī chi nguée n'daacā idiīⁿ nī ye^{n'}e chi ndís'tiī deenú nī chi n'daacā. ¹⁷ Naati chííⁿ chi ye^{n'}ē Ndyuūs chi nga^{n'}a ntii^{n'}nyuⁿ ye^{n'}ē nguée ye^{n'}ē chi nge'e yú ndúúcū chi ngi'i yú. Ndyuūs nga^{n'}a ntii^{n'}nyúⁿ yā ye^{n'}ē dendu'ū chi cuaacu ndúúcū vaadī 'diīⁿ ndúúcū vaadī yeenú chi Espíritu N'dai ye^{n'}é Ndyuūs tee yā s'uuúⁿ. ¹⁸ Ní 'ii^{n'}yāⁿ chi dichíí'vē Cristo ní diiⁿ yā dendú'ū chi 'túúcā, 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ diiⁿ yā tan'dúúcā chi ne^{n'}e Ndyuūs. 'Tiicá ntuūⁿ 'ii^{n'}yāⁿ ye^{n'}e in'yee^{n'}dí 'cūū nga^{n'}a yā chi n'daacā idiīⁿ 'ii^{n'}yāⁿ miiⁿ.

¹⁹ Maaⁿ ní 'tíicā canee chi diiⁿ yú. Canée chi diiⁿ yú dendu'ū cáávā chi 'ii^{n'}yāⁿ 'cuεetinée yā ndúúcū vaadī 'diīⁿ ní ndúúcū chi diiⁿ yú cunnee yú 'aama yú taama yú chi cu'téenu ca yú ye^{n'}e Ndyuūs. ²⁰ Ní nguée ndituuví nī dendú'ū ntii^{n'}nyuⁿ chí diiⁿ Ndyuūs cáávā 'áámá dendu'ū chi nge'é nī. Cuaacu chi tanducuén^{n'}ē dendu'ū ní δεενε naati nguée n'daacā idiīⁿ yú. Nduuti chí che'e yú 'áámá dendu'ū, ní cáávā chí che'e yú tuu'mi ní diiⁿ yú chí táámá 'ii^{n'}yāⁿ dinuuⁿndí yā. ²¹ N'daacā ca chi nguée diiⁿ yú mar 'áámá dendu'ū chí diiⁿ chí hermano ye^{n'}e yú cuuvi dinuuⁿndí yā o diiⁿ chí nguée i'téenu

yā n'daacā. Nguéé che'e yú yuutē o nguéé ngi'i yú vino o nguéé diiⁿ yú 'áámá dendu'ū chi 'túúcā chí diiⁿ chi hermano yeⁿ'e yú nduuví duūva yā yeⁿ'e chi i'téenu yā. ²² Ní yeⁿ'e chi ndís'tiī i'téenu nī yeⁿ'e chi ngaⁿ'a maán nī canéé chi i'téenu nī yeⁿ'e nanááⁿ Ndyuūs. De'ε chúúcā n'dai taavi 'iiⁿ'yāⁿ chi staava yeⁿ'é yā nguéé diiⁿ condenar maán yā cáávā cosa chi diiⁿ yā chi nguéé n'daacā. ²³ 'Iiⁿ'yāⁿ chi che'é yā 'áámá dendu'ū ní n'deee nadicadiínuuⁿ yā yeⁿ'e nduuti chi n'daacā o chi nguéé n'daacā cuuví yā condenado caati nguéé nge'é yā ndúúcū núúⁿmaán staava yeⁿ'é yā. Ní nducuén'e chi diiⁿ yú taachi nguéé deenu yú nduuti chi n'daacā o nguéé n'daacā, tuu'mi ní dinuuⁿndi yú.

15

Diné'e yú 'iiⁿ'yāⁿ niíⁿnuⁿ ná vaacu yú nguéé diné'e yú maán yú

¹ S'uuúⁿ chi i'téenu ca yú Jesucristo canee chi cunnee yú 'iiⁿ'yāⁿ chi duu'vi i'téenu yā Jesucristo. Ní nguéé diiⁿ yú tan'dúúcā chi neⁿ'e maaⁿ yú chi canee nn'daacā yú. ² Ní ca'áámá ca'aama yú canéé chi diiⁿ yú chi n'daacā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ niíⁿnuúⁿ vaacu yú cáávā chi n'daacā canéé yā ní cuuvi cu'téenu cá yā. ³ Deenu yú chi ní nguéé Cristo diiⁿ yā chi neⁿ'e maán yā ti 'túúcā tan'dúúcā chi canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs. Cristo ngaⁿ'á yā yeⁿ'e maán yā nanááⁿ Ndyuūs: Chííⁿ chi nguéé n'daacā chi 'iiⁿ'yāⁿ ngaⁿ'a yeⁿ'e di ní canéé vmnaaⁿ yeⁿ'é. ⁴ Ní nducuén'e chi vmnááⁿ vmnaaⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs ní canéé nguūⁿ caavā chi 'cueēⁿ yú; ní cáávā chi 'áámá canee yú ndúúcū

chi i'téenu yú ní cáávā chi diīⁿ animar s'uuúⁿ chi cunee ngiinu yú yeⁿ'e chi cuuvi yeⁿ'e yú. 'Tíicā diiⁿ nduudu yeⁿ'é Ndyuūs cáávā s'uuúⁿ. ⁵ Ndyuūs chi tee yā vaadī yeenú s'uuuⁿ ndúúcū chi cunee ngiinu yú chi cuuvi yeⁿ'e yú, Ndyuūs ní inneé yā ndís'tiī chi cuuvi 'diiⁿ 'diiⁿ 'cuεεtineé nī 'áámá nī ndúúcū taama nī tan'dúúcā Cristo neⁿ'é yā chi diíⁿ nī. ⁶ Tuu'mi ní nducyáácá nī tan'dúúcā chi 'áámá nī cuuvi dich'εεté nī Ndyuūs chi chiidá Señor Jesucristo yeⁿ'e yú.

Tiⁿ'yāⁿ candéé yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée yeⁿ'e ndaata Israel

⁷ Ní 'tíicā 'cuaáⁿ nī ndúúcū núúⁿmáⁿ staava yeⁿ'é nī 'áámá nī taama nī tan'dúúcā Cristo 'cuúⁿ yā s'uuúⁿ ní 'iicu cuuvi dich'εεte yú Ndyuūs. ⁸ Ní chuū maaⁿ ngaⁿ'á ngiī ndís'tiī. Cristo ndaa yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi dichíⁿ'vé yā 'iiⁿ'yāⁿ Israel s'eeⁿ ní idicuaacú yā chi Ndyuūs caⁿ'a yā chi ca'a yā chiida yú tiempo chi 'āā chó'ōo. Ní 'tíicā Cristo ch'iⁿ'í yā chi Ndyuūs ní diíⁿ yā tanducuénⁿ'ē chi caⁿ'a yā chi diíⁿ yā. ⁹ Ní 'tiicá ntúūⁿ ndái yā cáávā chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée yeⁿ'e ndaata Israel cuuvi dich'εεté yā Ndyuūs caati Ndyuūs ya'āi 'iinú yā yeⁿ'e tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ dendú'ū. Ní 'tiicá ntúūⁿ canée nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs:

Cáávā chuū 'úú ní dich'εεté n'diī Señor nguaaⁿ na nducyáácá nación, ní 'úú ní caatá canciones chi diíⁿ honrar n'diī.

¹⁰ Ni táámá cuaaⁿ naachi canée nguūⁿ na libro yeⁿ'e Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáá cá nación canéé chi yeenú yā ndúú cū 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs nndεεvé yā chi cuuvi yeⁿ'é yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

11 Táamá cuaaⁿ yeⁿ'e libro yeⁿ'é Ndyuūs ngaⁿ'a 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáá cá nación canee chi dich'εεté yā Ndyuūs, ní nducyáá cá yā ngaⁿ'á yā chí n'diī Ndyuūs ní ch'εεte n'dai n'diī.

12 Ní 'tiicā ntúūⁿ canéé nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs naachi profeta Isaías dingúuⁿ yā 'tíica yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi Ndyuūs ngaⁿ'á yā chi caⁿ'á yā chi dichó'o yā:

'Úú idiīⁿ chi ndaa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e saⁿ'á Isaías, ní 'iiⁿ'yāⁿ miīⁿ ncuéeⁿ yā chi guber-nador chi caaⁿ'maⁿ ntiīⁿnyuⁿ yā yeⁿ'ē ndu-cuéⁿ'ē nación. Ní véeⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cūnee ngiinú yā nanáaⁿ yā cáávā chi caⁿ'a yā chi diīⁿ yā.

13 Ní Ndyuūs chi caⁿ'á yā ndís'tiī chi véeⁿ chi cūnee ngiinú nī nanáaⁿ yā, neⁿ'é chi téé yā ndís'tiī n'deee n'dái vaadī yeenú ndúú cū vaadī 'diiīⁿ, ti ndís'tiī ní i'téenu nī Jesucristo. Caati cáávā poder yeⁿ'ē Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs cuuvi cá nī cūnee ngi-inu cá nī yeⁿ'e chi cuuví yeⁿ'é nī.

14 Ndís'tiī hermanos yeⁿ'é, 'úú ní deenú chi cuaacu chi ndís'tiī ní diīⁿ nī dendu'ū chi n'dai. Ní ndís'tiī ní 'iiⁿ'yāⁿ chi deenu ndís'tiī. Ní deenú nī ca'a nī consejo 'áamá nī ndúú cū taama nī. 15 Naati maaⁿ ní na carta 'cūū 'úú diitu idinguúⁿ n'deee n'dái cá yeⁿ'é nī yeⁿ'e dendu'ú 'cūū caati ndís'tiī ní cuuvi n'gaacu nī yeⁿ'ē chi 'āā deenú nī. Chuū ní dingúuⁿ chεεchi caati Ndyuūs chí n'dai taavi ndu-ucú nī tee yā 'úú yeⁿ'e chi n'dai taavi yeⁿ'é yā chí diīⁿ. 16 Ní 'úú ní dichíí'vε Cristo 'úú nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ

chi nguée Israel yā. Ní nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ 'úú diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē chi ngaⁿ'á nduudu cuaacu yeⁿ'e evangelio chi nduudu ngai yeⁿ'e Jesucristo chi nadanguáⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ. Ní 'tíicā cuuvi candéé 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée Israel yā nanááⁿ Ndyuūs tan'dúúicā chi ofrenda n'dai yā chi Ndyuūs 'cuaáⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ, caati Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs s'née yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é Ndyuūs.

¹⁷ Ní 'úú ní cáávā chi i'teenú Jesucristo, 'úú ní yeenú chi diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ n'dai yeⁿ'é Ndyuūs. ¹⁸ Tí 'úú ní nguée du'ū vεε ngaⁿ'á, dámaāⁿ chíiⁿ chi Cristo diíⁿ yā cáávā 'úú. Ní 'íicú 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée Israel yā cuuvi cu'téenu yā Ndyuūs. Ní chúū idiíⁿ cáávā nduudu cuaacu chi ngaⁿ'á ní cáávā nducuéⁿ'ē chi diíⁿ. ¹⁹ Ní 'úú ní ngāⁿ'a cuaacū tanducuéⁿ'ē yeⁿ'e evangelio yeⁿ'e Cristo nducuéⁿ'ē yāāⁿ taachí chō'ó ndíí yāāⁿ Jerusalén ndii yāⁿ'āa Ilírico. Ní diíⁿ ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é ndúúicū poder yeⁿ'e Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs, ndúúicū señales chi inaaⁿ yú ndúúicū vaadī n'giinu. ²⁰ Ní idiíⁿ ca ntiiⁿnyuⁿ caati cuuvi caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu chi nadanguaⁿ'āi 'iiⁿ'yāⁿ ndii nducuéⁿ'ē yāāⁿ naachi 'āā cuéeⁿ 'caandivéⁿ'ē yā chi duuchí Cristo, caati 'úú nguéeⁿ neⁿ'é caaⁿ'máⁿ nduudu cuaacu yeⁿ'e Cristo naachi táámá yā 'āā candéé yā nduudu miiⁿ ní diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e Cristo. ²¹ Naati neⁿ'é diíⁿ tan'dúúicā chi canée nguūⁿ na libro yeⁿ'é Ndyuūs 'tíicā:

'Iiⁿ'yāⁿ chi 'aa cuéeⁿ ndaa tááma yā nanááⁿ yā chi caaⁿ'máⁿ yā yeⁿ'e Cristo, 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuví cadíínuuⁿ yā yeⁿ'é yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi mar 'áámá vmnéⁿ'ēe nguéeⁿ n'giindivéⁿ'ē yā yeⁿ'e Cristo ní 'caandivéⁿ'ē yā ní cuuvi tuumi-cadíínuuⁿ yā yeⁿ'e yā.

Pablo nen'é yā ca'n'a yā na yāān Roma

²² Neené n'deeē cuuví nadicadiinúúⁿ chi nen'é chií nanááⁿ ndís'tiī naati nguée chiī ndāa. ²³ Naati maaⁿ ní 'āā ch'iīnū ntiīnyuⁿ ye'n'é na yāāⁿ s'uuⁿ. Néené n'deeē nduūyú chi nen'é ndaá n'diichí ndís'tiī. ²⁴ Ní nen'é na'n'á ndii yá'n'āa España ní taachi ca'n'á cyúúni nen'é n'diichí ndís'tiī ní cuneé nduucú nī 'áámá tiempo nūuⁿ. Ní cuayiivi chi yeenú chi caneé ndúúcū ndís'tiī nen'é chí ndís'tiī cunneé nī 'úú taachi na'n'á ndii yāāⁿ Roma. ²⁵ Maaⁿ ní ca'n'á na yāāⁿ Jerusalén ní ndéé ofrenda chí cunneē hermanos Israel ye'n'e yú chi i'téenu yā Cristo. ²⁶ Caati hermanos ye'n'e yú ye'n'e yá'n'āa Macedonia ndúúcū hermanos ye'n'e yú ye'n'e yá'n'āa Acaya maáⁿ yā nen'é yā ca'á yā ofrenda ní nada-cadíínuuⁿ n'daaca yā taachi sta'á yā 'aama ofrenda ye'n'e tuumī nguaaⁿ ye'n'é yā chi dichó'o yā tuumi miiⁿ ye'n'e hermanos ye'n'e yú chi snée yā na yāāⁿ Jerusalén, ye'n'e hermanos chi pobre yā chi nguée véé necesidades ye'n'e yā. ²⁷ Ní 'tíicā diīⁿ yā naati cuaacu níínyúⁿ hermanos canée chi cunneé yā hermanos Israel s'eeⁿ chi pobre yā chi snée yā na yāāⁿ Jerusalén caati hermanos Israel s'uuⁿ ní 'āā diiⁿ yā chi hermanos chi nguée Israel yā sta'á yā ye'n'e dendú'ū chi n'dai chi ye'n'e Espíritu N'dai ye'n'é Ndyuūs. Ní cáávā hermanos Israel ye'n'e yú 'túúcā diīⁿ yā hermanos chi nguée Israel yā ndúúcū chi n'deeē n'dái ye'n'é yā canée chi cunneé yā 'iī'yān Israel chi i'téenu yā Cristo. ²⁸ Maaⁿ ní taachi 'cuiīnū diīⁿ asunto 'cūū ní taachi nga'á ofrenda 'cūū hermanos Israel, tuu'mi ní na'n'á na yá'n'āa España. Ní taachi ca'n'á cyúúni ní ndaá na yāāⁿ ye'n'é nī, cho'ó n'diichí ndís'tiī. ²⁹ Ní deenú chi taachi ndaá nanááⁿ

ndís'tiī seguro chi ndaá ndúúcū tanducuén'ē chi n'dai taavi chi véé chi ye'nē nduudu n'dai ye'né Cristo.

³⁰ Maaⁿ ní ndís'tiī hermanos ye'né di'cuiitú ndís'tiī cáávā Señor Jesucristo ye'n'e yú ní cáávā Espíritu N'dai ye'né Ndyuūs chi diné'n'e yā s'uuúⁿ chi 'tiicá ntúūⁿ ndís'tiī caa'n'ma'ngua'a cá nī cáávā 'úú. Ní 'úú nga'n'angua'á chi Ndyuūs cunnée yā 'úú. ³¹ Caa'n'ma'ngua'á nī chi Ndyuūs nadanguá'n'ai yā 'úú ye'n'e ta'a 'ii'n'yāⁿ Israel chi snée yā na yá'n'āa Judea, 'ii'n'yāⁿ chi nguée i'téenu yā Cristo. Ní caa'n'ma'ngua'á nī chi ntii'nyuⁿ chi diiⁿ cáávā hermanos chi snée yā na yāāⁿ Jerusalén, Ndyuūs inee yiinú yā ntii'nyuⁿ chi diiⁿ. ³² Ní 'íicú nduuti chi Ndyuūs ne'né yā, 'úú ní yeenú taachi ndaá nanááⁿ ndís'tiī ní cuntaavi'tuūnúú ndúúcū ndís'tiī. ³³ Ne'né chi Ndyuūs téé yā nducyaaca ndís'tiī vaadi 'diiⁿ chi 'cuεεtinée 'diiⁿ nī. 'Tíicā.

16

Pablo dicho'ó yā, N'dai ndís'tiī, hermanos ye'né yā

¹ 'Úú ní nga'n'á ngīi ndís'tiī chi 'cuaáⁿ nī Febe chi hermana ye'n'e yú. N'daata miiⁿ dichíi'vε yā 'ii'n'yāⁿ ye'n'e yáacū chi canée na yāāⁿ Cencrea. ² Ní n'daacā 'cuaáⁿ nī n'daata miiⁿ ndúúcū chi duuchi Señor ye'n'e yú, tan'dúúcā chi canée chi 'cuaáⁿ nī hermanos ye'n'e yú chi i'téenu yā Cristo. Ní cunnee nī n'daata miiⁿ ye'n'e tanducuén'ē chi ne'n'e tá ti n'daata miiⁿ neenē 'yaaⁿ 'ii'n'yāⁿ chinnee tá 'ii'n'yāⁿ. 'Tiicá ntúūⁿ chinnee tá 'úú.

³ Ní n'dís'tiī caa'n'máⁿ nī hermano Aquila ndúúcū n'daataá Priscila chi n'daata ye'né yā, N'daí ndís'tiī. 'Ii'n'yāⁿ s'eeⁿ idiíⁿ yā ntii'nyuⁿ ye'n'e Señor Jesucristo

dáámá nduucú. ⁴ 'Ii'nyān s'een n'geenú yā ngii cáávā 'úú ndíí chi cuuvi 'cuūvi yā cáávā chi cuuvi nadanguá'nai yā 'úú. Ní 'úú ní ca'á 'ii'nyān s'een gracias. Ní nguée dámaān 'úú, 'tiicá ntúūn diiⁿ nducyaaca hermanos ye'n'e yú chi nguée na'n'á yā yaācú ye'n'e 'ii'nyān Israel s'een. ⁵ Ní 'ii'nyān ye'n'e yaācū chi nduuvidaamá yā na vaacu tá'n'ā Priscila ndúúcū isá'n'ā ye'n'é yā chi Aquila: N'daí ndís'tiī, caa'n'mán nī. Ní Epeneto amigo chi neené ne'n'é: N'daí dii, caa'n'mán nī. Epeneto miiⁿ sa'a vmnáán vmnaaⁿ chí'teenu sá Cristo na yá'n'ā Acaya. ⁶ Ní tá María chi neené diiⁿ tá ntii'nyuⁿ nguaaⁿ ndís'tiī: N'daí tá, caa'n'mán nī. ⁷ Ní sa'n'ā Andrónico ndúúcū sá'n'ā Junias canée yā vácūū taachi 'úú canée vácūū, ní sa'n'ā s'een ní n'gεεε nguaaⁿ 'ii'nyān chi apóstoles. Ní sa'n'ā s'een i'téenu yā Cristo vmnaaⁿ cá níicu 'úú: N'daí ndís'tiī, caa'n'mán nī.

⁸ Ní sá'n'ā Amplias chi neené ne'n'é ti ye'n'e Señor sa'a miiⁿ: N'daí dii, caa'n'mán nī. ⁹ Ní sa'n'ā Urbano chi dáámá diiⁿ sa ntii'nyuⁿ ye'n'é Señor nduucú 'nū: N'daí dii, caa'n'mán nī. Ní sa'n'a Estaquis chi neené ne'n'é: N'daí dii, caa'n'mán nī. ¹⁰ Ní sa'n'ā Apeles chi neené ch'eenú yā chií cáávā chi i'téenu yā Cristo: N'daí dii, caa'n'mán nī. 'Tiicá ntúūn nducyaaca 'ii'nyān ye'n'e vaacu Aristóbulo: N'daí ndís'tiī, caa'n'mán nī. ¹¹ Ní sa'n'a Herodión chi ye'n'e yāān vaacú: N'daí dii, caa'n'mán nī. Ní 'ii'nyān chi i'téenu yā ye'n'e vaacu Narciso: N'daí ndís'tiī caa'n'mán nī. ¹² Ní n'daataá Trifena ndúúcū n'daataá Trifosa chi diiⁿ yā ntii'nyuⁿ chi ntii'nyuⁿ ye'n'e Señor: N'daí ndís'tiī caa'n'mán nī. Ní n'daataá Pérsida, hermana ye'n'é chi neené ne'n'é chi n'deee n'daí ntii'nyuⁿ diiⁿ tá ye'n'e ntii'nyuⁿ ye'n'e Señor:

N'daí tá, caaⁿ'maⁿ nī. ¹³ Ní saⁿ'ā Rufo, chi saⁿ'ā ch'εετε nguaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenu yā Cristo ndúúcu ch'εεcu sa chi tan'dúúca ch'εεcú dendú'ū: N'dai ndís'tiī, caaⁿ'maⁿ nī. ¹⁴ Ní saⁿ'a s'eeⁿ Asíncrito ndúúcu Flegonte ndúúcu Hermas ndúúcu Patrobas ndúúcu Hermes ndúúcu tanáⁿ'ā hermanos chi snée yā ndúúcu yā: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'máⁿ nī. ¹⁵ 'Tiicá ntúūⁿ saⁿ'a Filólogo ndúúcu n'daataá Julia ndúúcu saⁿ'ā Nereo ndúúcu n'daataá ví'i yā, ndúúcu saⁿ'a Olimpás ndúúcu nducyáácá hermanos yeⁿ'e yú chi snée yā ndúúcu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ: N'daí ndís'tiī, caaⁿ'máⁿ nī.

¹⁶ Maaⁿ ní nguaaⁿ maáⁿ nī chi i'téenu nī Cristo: N'daí dii, caaⁿ'máⁿ nī, ní ca'á nī 'áamá beso 'áamá nī ndúúcu taama nī tan'dúúca costumbre yeⁿ'é nī caati néⁿ'e nī ví'l. Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá yaācū: N'daí ndís'tiī ngaⁿ'a yā.

¹⁷ Maaⁿ ní di'cuiitú ndís'tiī hermanos yeⁿ'é chi cundεε nī cuidado yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ 'úúví vaadi cadíínūⁿ nguaaⁿ ndís'tiī. Ní diiⁿ yā chi ndís'tiī dinuuⁿndí nī. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní contra yeⁿ'ē chi 'iiⁿ'yāⁿ ca'cueén yā ndís'tiī. Ní contra yeⁿ'ē chí ch'eeⁿ nī. Divíi nī 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'ē nguaaⁿ ndís'tiī. ¹⁸ Caati 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguée dichíí'vε yā Señor Jesucristo yeⁿ'e yú ti diiⁿ yā tan'dúúca chi neⁿ'e yā. Ní nginche'ée yā staava yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ndiicūⁿ caati ngaⁿ'á yā ndúúcu nduudu cúuⁿnūⁿ yeⁿ'é yā chi cunee ngínu yā. ¹⁹ Nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ 'aā deenú yā tan'dúúca chí ndís'tiī n'giindiveén nī nduudu yeⁿ'é Ndyuūs nī cáávā chuū 'úú ní yeenú. Neⁿ'é chí ndís'tiī listo canee nī chi diiⁿ nī dendu'ū chi n'daacā. Nguée chi diiⁿ nī cosa chi nguée n'daacā. ²⁰ Ní Ndyuūs chí véé nducuéⁿ'ē vaadī 'diíiⁿ nduucú

yā maaⁿ nch'εēté cu'néeⁿ yā yááⁿn'guiinūⁿ miinⁿ cuaaⁿ mááⁿ ca'á nī. Neⁿ'é chi Jesucristo téé yā nducyááca ndís'tiī nducuéⁿ'ē vaadi n'dai yeⁿ'é yā.

²¹ Saⁿ'a Timoteo chi dáámá idiiⁿ sa ntiiⁿnyuⁿ nducú ndúúcu sáⁿ'ā Lucio ndúúcu sáⁿ'ā Jasón ndúúcu sáⁿ'ā Sosípater chi sáⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'e yááⁿ vaacú: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á yā.

²² Ní 'úú, sáⁿ'ā chi nguuvi Tercio chi dingúuⁿ carta 'cūū cáávā Pablo: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'á ti yeⁿ'é Cristo s'uuúⁿ.

²³ Ní 'tiicá ntúūⁿ saⁿ'a Gayo: N'daí ndis'tiī, ngaⁿ'a sa. 'Úú ní caneé na vaacu sa ní nduuvidaamá yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e yaācū na vaacu sa. Ní sáⁿ'ā Erasto ntúūⁿ chi sáⁿ'ā tesorero yeⁿ'e yááⁿ 'cūū, ndúúcu hermano Cuarto: N'daí ndís'tiī, ngaⁿ'a yā.

²⁴ Neⁿ'é chi Señor Jesucristo yeⁿ'e yú di'viicú yā nducyaaca ndís'tiī. 'Tíicā.

'Cuínū carta 'cūū ndúúcu chi dich'εεε yú Ndyuūs

²⁵ Maaⁿ ní dich'εεε yú Ndyuūs. Ndyuūs cuuvi diiⁿ cá yā chi díitūu canee di ndúúcu chi i'téenu di tan'dúúcā chí 'úú caⁿ'á nduudu cuaacu chi Cristo nadanguáⁿ'ai yā ndís'tiī. Ní chí'cueéⁿ ndís'tiī yeⁿ'e evangelio chi nduudu ngai yeⁿ'e Cristo. Chuū chí ngaⁿ'á ní chíiⁿ chi Ndyuūs snúúⁿ n'de'ei yā ndii tiempo vmnááⁿ vmnaaⁿ chi caneé iⁿ'yeeⁿdī ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'úú nduudu yeⁿ'e Cristo. ²⁶ Ní maaⁿ ní deenu yú chuū cáávā chi profetas dingúuⁿ yā na libro yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'é chuū. Ní diiⁿ yā tan'dúúcā Ndyuūs ngaⁿ'a yā yeⁿ'e chuū. Ní Ndyuūs cuéⁿ'é daāⁿmaⁿ caneé yā. Ní maaⁿ ní Ndyuūs ch'iⁿ'í yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Cristo nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿ'e

nducuéⁿē naciones cáávā chi 'caandiveéⁿ yā ní
cu'téénu yā.

²⁷ Cuéⁿé daāⁿmaⁿ canee chi dich'εεε yú Ndyuūs
chi 'aama n'dyáⁿā Ndyuūs chi deenú yā tandu-
cuéⁿē dendu'ū. Ní diiⁿ yú 'tíicā cáávā Jesucristo
Señor yeⁿe yú. 'Tíicā diiⁿ yú.

Nduudu n'dai ye^{n'}e Ndyuūs ye^{n'}e cuicateco ye^{n'}e Tepeuxila

New Testament in Cuicatec, Tepeuxila (MX:cux:Cuicatec, Tepeuxila)

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Tepeuxila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Tepeuxila [cux], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Tepeuxila

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

28b090dc-326e-56c7-994e-5d3354d1d54f